Jaargang 112. Vrijdag, 20 Mei 1853. No.

ZEGELEN

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 23sten Mei 1853, des middags te 12 uur, in een der apartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal voor den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT in het Eerste Distrikt, onder nadere approbatie worden aanbesteed:

1. *Het onderhouden der Zeeweringen wederzijds* Delfzijl, *van den 1sten Julij* 1853 *tot en met den 30sten Junij* 1856.
2. *Het herstellen van het Houten Schermwerk ten Noordoosten van* Delfzijl, *in de Zuidwending, tusschen de hoofden no. 5 en 6, in den jare* 1853.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGE, allen aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon; bij de wedw. BASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij de wedw. VAN WARTUM, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en de wedw. WEITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. LINTHORST te *Kaakheem*; te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein ROSE; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij de wedw. DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis, en te *Noordhorn* bij den kastelein A. H. WIERINGA.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*.

GRONINGEN, 2 Mei 1853.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

HER- EN AANBESTEDING.

Op *MAANDAG* den 30sten Mei 1853, des middags te 12 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal voor den *COMMISSARIS DES KONINGS* in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der *LEDEN* van de *GEDEPUTEERDE STATEN*, in het bijzijn van den *HOOFD-INGENIEUR* van den Waterstaat in het 1ste Distrikt, onder nadere approbatie worden **Herbesteed:**

1. *Het leggen van een steenen duiker in den weg naar* Oldehove, *tusschen de brug van* O. K. CLEVERINGA *en het dorp* Feerwert.

Aanbesteed:

2. *Het doen van eenige herstellingen aan de bruggen over en langs het kanaal naar* Oldehove.
3. *Het doen van herstellingen aan de Werken, behoorende aan verscheidene Wegen en Kanalen in de provincie* Groningen, in drie afzonderlijke perceelen, *als:*

1e *perceel, Weg en Kanaal naar* Stroobos.
2e » *Weg van* Martenshoek *tot* Winschoten.
3e » *Weg en Kanaal naar* Ulrum, Warffum *en* Uithuizen.

Deze Her- en Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving, en wat betreft het Bestek, onder no. 3 vermeld, voor ieder perceel afzonderlijk.

Het Bestek, waarnaar de Herbesteding, onder no. 1 vermeld zal plaats hebben, zal ter lezing liggen in het Provinciehuis, bij den Hoofd-Ingenieur en den Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*, alsmede in het gemeentehuis te *Ezinge*, zullende de Bestekken, waarnaar de Aanbestedingen, onder nos. 2 en 3 vermeld, zullen plaats hebben, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOFF en de wedw. DE JONGE, allen aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT in het Blaauwe Paard, bij den kastelein VISSER in de Zon, bij de wedw. BASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOOSTER bij de Ebbingepoort, en bij de wedw. VAN WARTUM in de *Altena*; te *Zoutkamp* bij den kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA, te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. DE VRIES en de wedw. WEITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis, en bij den kastelein A. LINTHORST, te *Kaakheem*; te *Termunterzijl* bij den ZIJLWAARDER; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein ROSE; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij den weduwe DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis en te *Noordhorn* bij den kastelein A. H. WIERINGA.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*.

GRONINGEN, 14 Mei 1853.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat het BUREAU van STEMOPNEMING van de Gemeente *Groningen*, Hoofdplaats van het Hoofdkiesdistrikt *Groningen*, aan deze Vergadering, ingevolge art. 68 der Kieswet, heeft toegezonden de PROCESSEN-VERBAAL, bedoeld bij art. 52 en 67 der gemelde Wet, wegens de inlevering op den 17den en de opening op den 18den dezer van de STEMBRIEFJES voor de verkiezing van **EEN LID** van de **TWEEDE KAMER**; dat uit laatstgemeld Proces-Verbaal, onder anderen blijkt, dat van de ingeleverde 875 Stembriefjes uit de Gemeenten *Groningen*, *Haren*, *Hoogezand* en *Sappemeer* 867 zijn aangenomen, en 8 van onwaarde verklaard; dat alzoo de volstrekte meerderheid was 434; dat bij die Stemming de volstrekte meerderheid heeft verkregen en alzoo tot Lid van de Tweede Kamer is benoemd de Heer **STEVEN BLAUPOT TEN CATE**, te *Hoogezand*, op wien **457** Stemmen zijn uitgebragt; dat voorts twee of meer stemmen zijn uitgebragt op de na te melden personen, als: op de Heeren Mr. G. W. H. Baron VAN IMHOFF 236, Mr. H. J. KOENEN te *Amsterdam* 8, DE BOER E.z. 3, Mr. I. L. SCHAAP 2 en Jhr. Mr. Q. I. J. VAN SWINDEREN 2, terwijl de overige stemmen op verschillende Personen verdeeld waren; en dat, ingevolge Art. 69 der gemelde Wet, afschrift van de Processen-Verbaal terstond is aangeplakt en ter Secretarij der Gemeente voor een ieder ter inzage nedergelegd.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 19den Mei 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* herinneren de Ingezetenen, dat bij de Wet van den 28sten Maart 1828 (*Staatsblad* no. 8) TIJDELIJKE VRIJSTELLING van GRONDBELASTING of van VERHOOGING van GRONDBELASTING verleend wordt voor nieuw gestichte, gedeeltelijk vernieuwde en vergroote of uitgebreide GEBOUWEN; dat, ingevolge de Wet van den 24sten April 1818, de belanghebbenden, die op het genot van deze vrijstelling aanspraak maken, verpligt zijn, van de Stichtingen, Vernieuwingen, Aan- of Bijbouwingen, in de termen van de Wet vallende, aangifte te doen *binnen zes maanden* nadat de perceelen in gebruik gesteld of voor het eerst geheel of ten deele worden betrokken, *bij gebreke waarvan de aanspraak op vrijstelling is vervallen*; eindelijk, dat die aangifte moet geschieden aan het BUREAU der ZETTERS van deze Gemeente, waar de MODELLEN tot het doen van die AANGIFTE verkrijgbaar zijn.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 12den Mei 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*,

Ontvangen hebbende eene circulaire van den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, d.d. 9den Mei 1853, no. 7b (*Provinciaal Blad* no. 56), vestigen bij deze de aandacht van de belanghebbenden op de onderstaande bekendmaking van Zijne Excellentie den MINISTER van OORLOG, geplaatst in de *Nederlandsche Staats-Courant* en in de *Provinciale Groninger Courant*.

GRONINGEN, 19 Mei 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De MINISTER VAN OORLOG herinnert bij deze allen **HOUDERS VAN PRETENSIEN** ten laste van het MINISTERIE van OORLOG over het jaar **1852**, dat de tijd tot het indienen van hunne **Rekeningen, Memoriën of Declaratiën**, achtervolgens de Wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* no. 36), met **den laatsten Junij aanstaande** *finaal* zal zijn verstreken, na welken dag geen derzelve meer kunnen worden aangenomen, en noodigt hen mitsdien uit, om dit uiterst tijdstip van indienen niet af te wachten, maar hunne STUKKEN onverwijld aan het MINISTERIE van OORLOG in te dienen.

'sGRAVENHAGE, 2 Mei 1853.

(*get.*) Baron FORSTNER VAN DAMBENOIJ.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gezien art. 228 der Gemeentewet, brengen bij deze openbare kennisgeving in herinnering aan allen, wie zulks mogt aangaan, dat bij het eerste lid van het gemeld Wetsartikel is bepaald, dat de **TERMIJNEN** van **VERJARING, voor de VORDERINGEN** ten laste van het Rijk, bij de Wet bepaald of te bepalen, op de Vorderingen ten laste der Gemeente van toepassing zijn; — en dat, volgens art. 2 en 3 der Wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* no. 51), alle PRETENSIEN ten laste van het Rijk verjaard zijn, wanneer dezelve niet zijn ingediend vóór of op den laatsten Junij van het jaar, volgende op dat, waarover zij loopen; weshalve een ieder, die **vorderingen** heeft ten laste van de Gemeente **Groningen** over het jaar **1852**, wordt aangemaand, dezelve **voor of uiterlijk op den laatsten Junij aanstaande** bij Burgemeester en Wethouders in te dienen.

GRONINGEN, 28 April 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 21sten Mei 1853, des voormiddags te 11½ uur.

INGEZONDEN STUKKEN.

Wat is volstrekte meerderheid, als over meer dan één persoon gestemd wordt?

In de *Gron. Courant* van Dingsdag j.l., maakt de heer A. ABÉLIEUS bekend, dat zijne lachspieren eens fiks in beweging zijn gekomen, doordien iemand, helaas als zoo velen achter het masker der onbekendheid zich verschuilende, in de Courant van Vrijdag den 13den dezer eene berekening heeft uitgekraamd, waaruit afgeleid wordt, dat bij de aanwezigheid van 537 stembriefjes, elk met 2 van de 4 voorgestelde namen voorzien, 300 stemmen op den heer MODDERMAN, 300 op den heer QUINTUS, 300 op den heer TRIP, en nog 174 op den heer ONNES kunnen vallen; hetwelk, volgens de bescheiden voorgedragen meening des heeren ABÉLIEUS, tot de onmogelijkheden behoort. Wij willen hopen, dat de heer A. zal kunnen inzien, dat er hier voor hem inderdaad nog geene reden heeft bestaan om te lagchen, althans niet over een ander, wanneer hij in aanmerking neemt, dat het toch zeker wel onder de mogelijkheden zal moeten gerekend worden, dat, van de 537 briefjes, er zijn:

63	237	63	174
met	met	met	met
MODDERMAN	MODDERMAN	QUINTUS	QUINTUS
en	en	en	en
QUINTUS	TRIP	TRIP	ONNES.

Daar wij ondertusschen nog niet regt hebben kunnen vatten, wat bij eene zaak als de hier behandelde, de naam des schrijvers afdoet, zoo zullen ook wij, even als de auteur van het eerste stuk, onzen naam verzwijgen; in hoop evenwel dat in weerwil hiervan, de heer A. wel de waarheid onzer bewering, na het bijgebragte voorbeeld, voor genoegzaam gestaafd zal willen houden.

Wat nu de oplossing aangaat der vraag, welke personen in gevallen als het hier gedachte, de benoemden zullen wezen, zoo gelooven wij, dat dit inderdaad geene groote zwarigheid kan opleveren. Immers, ofschoon wij het voor vrij waarschijnlijk houden, dat op de hier bedoelde gevallen niet zal gelet zijn bij de vervaardiging der kieswet, zoo meenen wij toch, dat de daarin voorkomende uitdrukkingen, mits in hare juiste beteekenis opgevat, voldoende zijn om zoowel bij eene eerste stemming als bij eene herstemming, de zaak geheel te beslechten, en dat er dus in die wet hieromtrent geene gaping is. Met het doel om vervolgens de waarheid dezer bewering te doen blijken, zullen wij eerst opgeven, wat, althans naar onze meening, de beteekenis van het woord *meerderheid* is, alsmede wat onder eene *volstrekte meerderheid* moet worden verstaan.

Het begrip van *meerderheid* kan alleen bij eene vergelijking ontstaan; het is geen absoluut, op zich zelf staand denkbeeld, maar slechts een relatief begrip; — er is alleen eene meerderheid bij en ten opzigte van eene tevens bestaande minderheid. Het woord *meerderheid* geeft alleen te kennen, dat iets in sommige dingen in hoogere mate voorhanden is dan in andere. Van 10 ongelijke getallen zal dus het grootste de meerderheid hebben ten opzigte van de 9 overige; de twee grootste zullen de meerderheid hebben boven de 8 overige, enz. Het blijft hierbij dus altijd geheel onbepaald, aan hoeveel der personen of zaken, die met elkander vergeleken worden, men de meerderheid wil toekennen; dit moet bepaald worden door de omstandigheden, waarvoor men de meerderheid zoekt. In het geval, waarover hier nu gehandeld wordt, zal dus het aantal personen, aan welke men de meerderheid mag toeschrijven, moeten bepaald worden door het aantal der vacatures, zoodat men nimmer de meerderheid zal mogen toekennen aan meer personen, dan er vacatures zijn. Bij het bestaan van 2 vacatures zal dit dus nimmer met meer dan 2 personen het geval kunnen zijn; zij zullen echter de meerderheid slechts dan hebben, wanneer ieder van hen meer stemmen op zich heeft vereenigd dan elk der overige, nu niet in aanmerking komende namen. Maar wat is dan eene *volstrekte meerderheid?* Door deze woorden, die eigenlijk niet best bij elkander passen (omdat zij iets relatiefs ook nog absoluut moeten maken) en welke dus ligt aanleiding tot verwarring geven, kan klaarblijkelijk alleen bedoeld worden eene bijzondere *soort* van meerderheid. Men wil daarmede dan ook aanduiden die soort van meerderheid, welke verkregen wordt met meer stemmen dan de juiste helft der geldige stembriefjes. Eene *volstrekte meerderheid* moet dus de twee volgende kenmerken in zich bevatten:

1) Zij moet eene *meerderheid* zijn, dat is, zij moet bestaan uit meer stemmen, dan op elk der overige nu niet in aanmerking komende namen zijn uitgebragt;

2) Zij moet meer stemmen bevatten dan de juiste helft der geldige stembriefjes.

Wanneer het tweede dezer kenmerken ontbreekt, dan is er geen *volstrekte* meerderheid, maar alleen eene *meerderheid;* waar het eerste kenmerk niet aanwezig is, daar is in 't geheel geene meerderheid, en dus ook geene volstrekte meerderheid.

Maken wij nu van het bovenstaande de toepassing, en nemen wij daarbij tot voorbeeld het hierboven aangehaalde geval, dat namelijk, voor 2 vacatures, van 1074 stemmen, op 537 briefjes voorkomende, 300 zijn gegeven aan elk der heeren MODDERMAN, QUINTUS en TRIP, en 174 aan den heer ONNES. Indien dit bij eene eerste stemming gebeurt, dan is er hier geene meerderheid van 2 personen, dus ook geene volstrekte meerderheid, en er moet eene herstemming plaats hebben. Geschiedt hetzelfde daarentegen bij eene herstemming, dan is er evenmin eene meerderheid van 2 personen; de stemmen staken, en de twee oudsten in jaren onder de 3 eerstgenoemden zijn dus de benoemden.

Algemeen zal men dus, naar ons inzien, geheel volgens de kieswet deze regels mogen stellen:

Bij eene eerste stemming worden de bestaande vacatures alleen vervuld door die (ten hoogste evenveel) personen, welke: 1) meer stemmen op zich hebben vereenigd dan elk der overige, nu niet in aanmerking komende namen; en welke bovendien 2) meer stemmen hebben dan de juiste helft der geldige briefjes. — Wordt niet aan *beide* deze voorwaarden voldaan, dan is er geene volstrekte meerderheid en dus eene herstemming.

Bij eene herstemming worden de bestaande vacatures vervuld door die (evenveel) personen, welke eenvoudig meer stemmen op zich hebben vereenigd, dan elk der overige, nu niet in aanmerking komende namen. — Wordt aan deze voorwaarde niet voldaan, dan is er staking van stemmen, en de ouderdom of het lot beslist.

X.

Mijnheer de Redacteur!

Wij haasten ons eene, in uwe Courant van Dingsdag j.l begane misrekening te herstellen, en erkennen dat er bij eene *geheel* vrije stemming over vier kandidaten, drie volstrekte meerderheden mogelijk zijn; wij gevoelen ons dus gedrongen ons zelve verwijtingen te doen over eene voorbarigheid niet alleen, maar vooral ook over den scherpen toon, waarin ons stuk gesteld was, en de beleediging welke alzoo den schrijver van het stuk getiteld: *Wat is volstrekte meerderheid* enz., is aangedaan; maar wij nemen tevens de vrijheid te verklaren, dat het *niet* de cijfers zijn geweest welke ons die scherpheid hebben ontlokt en zoo vele monden meer in beweging hebben gebragt. Wij hopen dat de rekenkwestie hiermede zijn beslag zal hebben, om alzoo meerder schrijven voor te komen.

GRONINGEN, 18 Mei 1853.

A. ABELIEUS.

NIEUWSTIJDINGEN.

CHINA.

De tijdingen uit China zijn al meer en meer onrustbarend. De opstand in het noorden des rijks maakt reuzenschreden. Hangang, eene der groote markten van China, is bepaald in handen der opstandelingen gevallen, het gerucht ten deze heeft zich dus bevestigd. In het oosten winnen de insurgenten niet minder voet. Den 11den April liep te Calcutta het gerucht, dat zij Canton hadden bemagtigd en Nankin ernstig bedreigden. De autoriteiten van Shanghae, en volgens een ander berigt de keizer zelf, zouden de hulp hebben ingeroepen van de vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland, Amerika, Portugal en Hamburg. Dien ten gevolge is het Engelsche smaldeel, te Hongkong gestationneerd, naar Shanghae gestevend. Na zich van Kew-Keang en andere steden, alsmede van al de ankerplaatsen langs den Yang-Tse-Kiang te hebben meester gemaakt, hebben de opstandelingen, ten getale van 20 à 30,000, zich vertoond voor Nankin. In eene door hen uitgevaardigde proclamatie roepen zij hun opperhoofd *Tshn-Tih* tot Keizer uit, met uitroeijing van de Tartaarsche dijnastie.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 26 Maart.

Bij besluit van den gouverneur-generaal, van den 15den dezer, zijn ingetrokken en buiten werking gesteld alle bepalingen, waarbij aandeelen in boeten of confiscatiën zijn toegekend aan de commissiën tot ondersteuning van behoeftige Christenen en aan de armen.

— In het afgeloopen jaar werd door den heer *R. J. W. P. Wijnmalen*, adjunct-secretaris van het gouvernement, aan de regering eene concessie aangevraagd tot ontginning van delfstoffen bevattende gronden, en hoofdzakelijk tot het openen van nieuwe steenkolenmijnen in de residentie Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo. Thans verneemt men, dat dit verzoek in gezette behandeling is genomen, en van gouvernementswege een grondig plaatselijk onderzoek naar den rijkdom in steenkolen der door den heer *Wijnmalen* aangevraagde gronden is opgedragen aan den heer *Cornets de Groot*, ingenieur voor het mijnwezen in Nederl. Indië.

— Uit een verslag, door de commissie voor de Bataviasche tentoonstelling openbaar gemaakt, blijkt onder anderen het volgende: het totale cijfer der inschrijvingen is thans *f* 24,777—40, waarvan eene som van *f* 7000 a *f* 8000 beschikbaar is gesteld voor den inkoop of aanmaak van voorwerpen, die door de sub-commissiën en gewestelijke besturen voor de tentoonstelling worden verzameld; de welwillende medewerking, welke de commissie tot dus verre van alle kanten mogt ondervinden, blijft voortduren; het gouvernement heeft de voor het tentoonstellingsgebouw benoodigde houtwaren van 's lands stapelplaats in leen afgestaan, waardoor de uitgaven, aan de oprigting van dit gebouw verbonden, aanzienlijk verminderd zijn; van eenige plaatsen zijn reeds belangrijke verzamelingen van voorwerpen afgezonden,

ACCIJNSEN.

J. OOMKENS, J.Zoon, te *Groningen*, geeft heden uit en heeft in alle Boekwinkels verkrijgbaar gesteld: **HANDBOEK** voor KOOPLIEDEN, GROSSIERS, WIJNKOOPERS, COMMISSIONAIRS, WINKELIERS, SLIJTERS, ENZ., betrekkelijk hunne verpligtingen met opzigt tot de verschillende **ACCIJNSWETTEN**, zamengesteld uit de Verzameling van Wetten en Instructiën, tot op den 15den Februarij 1853, door ***H. EVERS.*** *f* 0—60.

Nog eenige weinige Exemplaren zijn te bekomen van: ***H. EVERS***, **HANDLEIDING** voor de **INVULLING** der JAARLIJKSCHE BESCHRIJVINGS-BILJETTEN wegens het Personeel, zamengesteld ten dienste der Belastingschuldigen. *f* 0—75.

Deze HANDLEIDING is onmisbaar voor elken Belastingschuldige.

*** In den jare eenduizend achthonderd drieënvijftig, den negentienden Mei, ten verzoeke van GRIETJE DE BOER, Weduwe van wijlen WILLEM PIETERS MAKKEN, wonende te *Groningen*, als Moeder en wettige Voogdes over hare drie minderjarige Kinderen HINDRIK, GEESIEN en PIETER MAKKEN, door wijlen WILLEM PIETERS MAKKEN opgemeld bij haar in echte verwekt, heb ik, JOHANNES BARLINCKHOFF, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te *Groningen*, aldaar wonende, krachtens Vonnis dier Regtbank van den dertienden Mei 1800 drieënvijftig, waarbij verstek is verleend tegen de niet verschenen Gedaagden, en eene **TWEEDE OPROEPING** bevolen, overeenkomstig artikel zevenhonderd negenentachtig van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, terwijl ten opzigte der verschenen Gedaagden de zaak is aangehouden tot den dag, waarop dezelve op nieuw moet dienen, — **ANDERMAAL GEDAGVAARD** alle BELANGHEBBENDEN bij na te melden NALATENSCHAP, om op VRIJDAG den vierentwintigsten Junij aanstaande, des voormiddags te half tien, te verschijnen ter rolle van meergemelde Regtbank, zitting houdende in haar gewoon Lokaal, in de Oude Boteringestraat te *Groningen*, ten einde:

Aangezien de Requirante in opgemelde kwaliteit van het door haar gevoerd beheer in de door haar voor hare Kinderen voornoemd, onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen hunnen Vader WILLEM PIETERS MAKKEN, gewoond hebbende te *Groningen*, en aldaar overleden op den achttienden April 1800 tweeënvijftig, REKENING verlangt te doen, overeenkomstig het voorschrift der Wet,

Bij Vonnis van meergemelde Regtbank te hooren benoemen eenen **REGTER-COMMISSARIS**, ten wiens overstaan die Rekening door de Requirante in voormelde kwaliteit zal geschieden, en verder tot het **OPNEMEN, DEBATTEREN** en **SLUITEN** dier REKENING, te procederen naar het voorschrift der Wet, en eindelijk **UITSPRAAK** te hooren doen omtrent de kosten, met aankondiging, dat de REKENING met de BESCHEIDEN ter GRIFFIE van voornoemde Regtbank is nedergelegd, ter inzage der belanghebbenden, en dat Mr. L. B. LOHMAN, Procureur bij dezelfde Regtbank, als zoodanig de zaak voor de Requirante zal blijven waarnemen.

Afschrift van dit Exploit, hetwelk eenmaal zal worden geplaatst in de *Groninger Courant*, is door mij aangeplakt aan de Vergaderplaats van meergenoemde Regtbank.

De kosten van dit Exploit, buiten en behalve de kosten der plaatsing in de Courant, zijn vier gulden 4½ cent.

Exploit	*f* 0—75.	(geteekend) J. BARLINCKHOFF,
Schrijfloon	- 0—80.	*Deurwaarder.*
Repertoire	- 0—10.	Geregistreerd te *Groningen*, den
Zegels	- 0—69.	negentienden Mei achttienhonderd
Registratie	- 1—10½.	drieënvijftig, deel 61, folio vierenzeventig, verso vak zes.
Aanpl. en Ct.	- 0—60.	
	f 4—04½.	Ontvangen voor regt tachtig cent;

uitmakende met 38 opcenten een gulden tien en een halve cent. (Geteekend) POSTER.

Oproeping.

Al die wat heeft te VORDEREN van **JACOBUS ZUIDEMA**, Voerman, in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*, vroeger Kastelein aan den **Dollard**, gelieven zich te vervoegen, binnen **acht dagen**, bij bovengenoemde.

J. ZUIDEMA,
Voerman.

Leest Hier!

Een ieder wordt verzocht en gewaarschuwd, om NIETS te CREDITEREN of GOEDEREN AF TE GEVEN voor rekening van den **ondergeteekende**, terwijl er zonder deszelfs toestemming **geene betaling** voor zal geschieden.

NOORDHORN, 18 Mei 1853.

M. E. VAN DIJK.

*** De **HOUDERS** DER BANK VAN LEENING te *GRONINGEN* adverteren, dat alle **PANDEN**, welke bij hen in de maanden FEBRUARIJ, MAART en APRIL 1852 zijn *verzet*, en geteekend met de letters **Q**, **R** en **S**, moeten worden afgerent of gelost, en wel letter **Q** van den **23**sten tot en met den **27**sten Mei, letter **R** van den **30**sten Mei tot en met den **3**den Junij en letter **S** van den **6**den tot en met den **10**den Junij 1853; zullende, bij gebreke van dien, anders **finaal** worden verkocht.

*** De **GECOMMITTEERDE SCHEPPERS** van het **GENERALE ZIJLVEST *DER DRIE DELFZIJLEN*** gedenken, onder nadere Approbatie, op VRIJDAG den derden Junij aanstaande, ten Huize van W. KRUIZINGA, te *Windeweer*, des voormiddags te elf uur, **AAN TE BESTEDEN:**

1) **Eenige REPARATIËN aan de Werken van het Generale Zijlvest *der Drie Delfzijlen*, met de LEVERANTIE van de benoodigde MATERIALEN, benevens het UITBAGGEREN van eenige plaatsen in het Damsterdiep.**
2) **ABIDEM aan de Groote- of Dorpster-Zijl, te *Delfzijl*.**
3) **ABIDEM aan de Slochter- en Scharmer-Zijl, te *Delfzijl*.**
4) **ABIDEM aan de Brug of Til, gelegen in den Grooten Stads-Kleiweg, over de Oude Wijmers, nabij de *Loppersummer-Klapbrug*.**

De Aanbestedingen zullen geschieden bij *enkele inschrijving*, overeenkomstig het laatste Artikel van ieder Bestek.

De BESTEKKEN van nos. 1, 2 en 3 liggen ter lezing te *Windeweer*, en bij den Waarman N. H. HEMMES te *Delfzijl*; dat van no. 4 ten Huize van den Kastelein A. BOS, bij de *Loppersummer-Klapbrug*; terwijl daarenboven AANWIJS dezer WERKEN zal worden gedaan door den Architect R. VAN BUUREN, op ZATURDAG den 28sten dezer, om tien uur op *Kaakhoorn*, MAANDAG den 30sten dezer, om tien uur te *Delfzijl*, en op DINGSDAG den 31sten dezer, des namiddags te vier uur, ter plaatse van de Til, bedoeld onder no. 4.

DELFZIJL, 17 Mei 1853.

De Gecommitteerden voornoemd:
E. E. CLEVERINGA.
R. P. CLEVERINGA, J.zn.
Secretaris.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente ***DOKKUM*** maken door deze bekend, dat de **KERMIS** aldaar zal beginnen op **Vrijdag den 3den Junij e.k.**, terwijl de **PAARDENMARKT** zal plaats hebben op **Maandag den 6den dito**; voorts zullen HOROSKOOPTREKKERS, RIJFELAARS, SPELERS om Geld of gemaakt Goud of Zilver en BEDELAARS gestrengelijk worden **geweerd.**

DOKKUM, 12 Mei 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
E. JONGSMA.
De Secretaris:
A. VAN SLOOTEN.

*** **VOLMAGTEN** van den ***OOSTWOLDER POLDER*** noodigen diegene, welke genegen zijn, den POST van **WIND WATERMOLENAAR** voor den Polder te vervullen, om zich daartoe bij één' hunner in Persoon of met vrachtvrije brieven aan te melden, vóór **den 1sten Junij 1853.** — Diegene der Sollicitanten, welke genegen zijn, en de bekwaamheden bezitten, om tevens als **MACHINIST** voor den ***STOOM-WATERMOLEN*** te dienen, zullen bij overigens gelijke omstandigheden de voorkeur genieten. — Nadere informatiën, betreffende de verpligtingen en voordeelen aan gemelde Posten verbonden, zijn van heden af te bekomen bij den Kastelein J. R. HAAN, te *Oostwold.*

Volmagten voornoemd:

Hz. D. HOVINGA.	J. W. ROEMELING.
E. H. BROUWER.	J. J. NAP.

Dingsdag den 24sten Mei

1853, 's middags te 12 uur, zullen, op de Groote Markt alhier, publiek worden verkocht:

Eene **BAROUCHETTE**, een **KABINET**, een **TABAKSINSTRUMENT** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

De Deurwaarder STERENBERG heeft mij dezer dagen uit naam van den Controleur VAN DER SPIJK HUSKUS berigt, dat ik voortaan mijn PAARD of PAARDEN in de Eerste Klasse moest aangeven.

Mij niet met die boodschap kunnen vereenigen en geen lust hebbende daar verder tegen te opponeren, noch door stilzwijgen mij aan eene nog **drukkender belasting** te onderwerpen:

Zoo zal eerstdaags, op nader te bepalen tijd en plaats, worden overgegaan tot den publieken Verkoop van: Een 5jarig mak bereden **zwart RUINPAARD**; een fraaije, zoo goed als nieuwe **TILBURY-TENTWAGEN** met Patent Assen, losse Kappen; eene **dito CHAIS**, uit de Fabrijk van den Heer G. J. BOSCH; eene nieuwe, met Goud afgezette **ARRESLEDE**; eene **GEWONE SLEDE**; pl. min. 3000 ℔ beste **KLEIHOOI**; voorts fraaije **TUIGEN**, met en zonder GARNITUUR, **STALGEREEDSCHAPPEN** en wat meer te voorschijn zal worden gebragt.

GRONINGEN, 18 Mei 1853.

N. E. ROST.

HOUTVEILING,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op ZATURDAG den 21sten Mei 1853, des morgens te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van onderscheidene Ladingen **HOUTWAREN**, bestaande in: MAATS- en OVERMAATS BALKEN, JUFFERS, ELLINGS, KOLDERS, 2 en 3 Duims DEELEN, EIKEN STOLPEN, ENZ.; alsmede van eene nieuw aangevoerde Lading GREENEN BALKEN. Voorts eene partij GREENEN BALKEN, waaronder p. m. 20 stuks van 54 tot 70 Voet en waarbij MASTEN en MOLENROEDEN, welke aan de hoogstbiedenden zullen worden verkocht.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Notaris.*

HOUTVEILING,

op MAANDAG den 23sten Mei 1853, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van de Weduwe J. TIDDENS, te *Scheemda*, ten verzoeke van den Heer E. MEURS, van:

Eene lading **BALKEN**, **JUFFERS** en **SPARREN**, alles van differente lengte en zwaarte, benevens eene partij **EMMERSTAVEN**, frisch van *Brewig* aangevoerd.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

TWEE KAMERS TE HUUR,

met of zonder den KOST, bij **JAN ZONDAG**, aan de Boerderij van den Heer VAN SWINDEREN, nabij *Noordlaren.*

De ondergeteekende door aankoop Eigenaar geworden zijnde van het **LOGEMENT** ***HET WAPEN VAN ZUIDHOLLAND***, en zijne **BOEKWEIT-** en **MOSTAARDMALERIJ overgedragen** hebbende aan **J. H. KLEIN**, beveelt zich in eerstgenoemde betrekking ten minzaamste in de gunst van het geëerde Publiek aan, welke hij zich door eene accurate bediening steeds zal trachten waardig te maken, onder dankbetuiging voor het in hem als Grutter gestelde vertrouwen, voor hetwelk hij zijnen Opvolger ten vriendelijkste blijft rekommanderen.

E. H. AALFS.

Mij refererende aan bovenstaande Annonce van mijnen Voorganger **E. H. AALFS**, blijf ik mij ten vriendelijkste aan deszelfs Begunstigers en het verdere geëerde Publiek aanbevelen; zullende ik steeds trachten door eene prompte en civiele bediening mij elks vertrouwen waardig te maken.

J. H. KLEIN.

BIJ TOEVAL TE HUUR,

om dadelijk te aanvaarden, op ... voortaan eene zeer nette **BOVENWONING** in de Zwanenstr... lett. K no. 41; wordt thans bewoond en te bevragen B. DRILSMA.

*** **P. VAN DER LINDEN**, Noordzijde de **Groote Markt**, bij de *Hoofdwacht* te *Groning...* neemt de vrijheid te berigten, dat zijn WINKEL ... eenige nieuwe uit **Parijs** ontvangene **ARTIKEL...** is vermeerderd, en ruim gesorteerd in alle BENOODIG-HEDEN voor BORDUURWERKEN, AANBEGONN... WERKEN voor DAMES, GAREN en LINT, BREIK... TOEN, GEBREIDE GOEDEREN, EAU DE COLOGN... beste Engelsche PEPERMUNT en bijzonder fraaije SCHRIJ... INKT ENZ., alsmede dat hij door de voornaamste Gr... siers en Fabrikanten is in staat gesteld tot *zeer goedko...* prijzen te kunnen verkoopen beste ZWARTE THEE v... 80 Cts. tot *f* 3,00, GROENE THEE van *f* 1,20 tot *f* 3,... echte ZEEUWSCHE CHOCOLADE van 60 Cts. tot *f* 2,... POEDERCHOCOLADE van *f* 1,20 en *f* 1,50, ... BLAAUWSEL van 20, 30, 40 en 50 Cts., STIJFS... en PATENTSTIJFSEL à 22½ Cts. de 5 Ons; bevele... zich ten vriendelijkste in de gunst van zijne geëerde St... en Landgenooten aan.

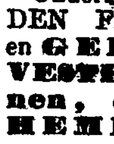

H. H. TREU,

in **STROOIJEN HOEDEN** en **PET...TEN**, enz., berigt door deze het geëerde P...bliek, dat hij thans is uitgepakt ten Huize v... **J. G. ARENS**, op de Nieuwstad.

H. HOLWERDA, Jr.,

het **VERWEN** en **GLAZENMAKEN** en hetge... verder in dat Vak vereischt wordt, voor EIGENE RE-KENING begonnen zijnde, zoo beveelt hij zich minzaa... bij zijne geëerde Stadgenooten aan; zullende door ee... prompte behandeling zich het vertrouwen en de begun...stiging zoeken waardig te maken; woonachtig in de **Ma...dingestraat**, lett. F no. 208.

WAGENKAPPEN EN MOLENZEILS.

benevens **eigen fabrikaat** van VIJFSCHACHT, ROK... STREEPTE BAAIJEN, SIAMOOS, 5/4, 6/4, 7/4, 8/... BLAAUW TIERENTIJN.

Direct ontvangen: VLAAMSCH LINNEN t... WAGENKAPPEN, DITO DUBBELDRAADS en LIN-NEN-KATOEN, 5/4, 6/4, 7/4, ZEIL- en DEKDOEK... HEMDELINNEN, BLAAUW, BLANK en GRIJS LIN-NEN, DITO BAKKERS- en MUDDEZAKKEN, KAAS-DOEK, DWEILGOED en meer andere Artikele...

Ondergeteekende is in de gelegenheid gesteld, BENE... DEN FABRIJKSPRIJZEN een partijtje **ZWART...** en **GEKLEURDE ZIJDEN DOEKEN ...** **VESTEN, geheel vreemde en fraaije patro...nen**, op verzoek weder vervaardigd, en eigen gere... **HEMDEFLANEL**, bij eene goede bediening ... tegen zeer lage prijzen te verkoopen.

H. HUNDMAN,
N. Z. A-Kerk.

Bij denzelfde zijn **TUINKAMERS** TE HUUR.

De ONDERGETEEKENDE geeft wedero... aan zijne geëerde begunstiger... kennis, dat op **nieuw** en alzoo t... **derdemale**, zijne **CICHOREI** m... **1 Gl. de Ned. 100 pd.** VERHOOGD is.

GRONINGEN, 19 Mei 1853.

H. KEIZER,
Boterdiep.

Leest Hier!

Men vraagt ***UIT DE HAND TE KOOP...*** een **GRUTTERSMOLEN** met de noodige GEREED-SCHAPPEN. Men adressere zich bij K. O. SIPMA, t... *Surhuisterveen.*

In eene ***APOTHEEK*** te *Leeuwar-den*, waar gelegenheid is zich THEORE...TISCH en PRACTISCH te bekwamen, wor... verlangd *een* **BEDIENDE**. Adres m... franko brieven bij D. WIJTEMA, Apotheker te *Groningen*.

---

14 TIMMERKNECHTEN

kunnen dadelijk Werk bekomen bij H. W. DE BOER, Timmerman te *Zuidbroek.*

J. WOLDENDORP,

te ***Kommerzijl***, verlangt TWEE **VERWERS-KNECHTEN**, om dadelijk in dienst te treden.

Een of twee **SCHOENMAKERSKNECH-TEN**, goed kunnende werken, kunnen dadelij... WERK bekomen bij C. F. DEPPE, te *Winschoten*. Brieven franko.

Belanghebbenden worden verwittigd dat voortaan zijn... SCHOENEN en LAARZEN bestempeld worden met d... Letters C D.

Een vlugge **BOODSCHAPLOOPER** of **WINKELJONGEN**, kan dadelij... een DIENST bekomen bij den Boekhandelaa... K. DE WAARD.

DE TWEEDE DRUK

VAN HET WERKJE:

SNIPPERS VAN DE SCHRIJFTAFEL,

DOOR

C. E. VAN KOETSVELD,

MET EENE KEURIGE STAALGRAVURE,

verschijnt heden bij den Boekhandelaar **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, en is alom verkrijgbaar voor *f* 1,70 ingenaaid en voor *f* 2,00 in fraaijen band met vergulde stempels.

NB. *De eerste uitgave was binnen drie maanden uitverkocht.*

*** Bij de ERVEN **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is dezer dagen uitgekomen:

EEN

DRENTHSCH GEMEENTE-ASSESSOR

MET ZIJNE

TWEE NEVEN

OP REIS NAAR

AMSTERDAM,

in 't voorjaar van 1853.

TWEE DEELEN gr. 8vo, met PLATEN. Prijs *f* 3—50.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 20sten Mei 1853, *no.* 40.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

ZWITSERLAND.

De bondsraad heeft een' Franschman, den baron de *Milliet-Tocutel*, die een gedicht tegen den Keizer der Franschen uit gegeven had, onder den titel *Calendrier Impérial*, het verblijf in Zwitserland ontzegd. De baron wordt over Genua naar Engeland gebragt.

— Een arme passementwerker, *Bertschenger*, te Bazel, is plotseling een rijk man geworden. Zijne zuster had als gouvernante in Brazilië de genegenheid van eene rijke dame verworven, zoodat deze haar tot erfgename van haar vermogen maakte. Deze is nu dezer dagen op hare terugreis naar haar vaderland onderweg overleden en haar broeder heeft haar vermogen ten bedrage van 3,600,000 fr. geërfd.

DUITSCHLAND.

Onderscheidene Zuid-Duitsche regeringen zijn voornemens om, op gemeenschappelijke kosten, commissarissen naar Amerika te zenden, ten einde van naauwkeurige berigten in te zenden nopens het lot der Duitsche landverhuizers. Naar men zegt, zou deze maatregel beraamd wezen, om de overhand nemende zucht tot landverhuizing zooveel mogelijk te keer te gaan.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 15 Mei.

In deze hoofdstad zal binnen kort, met behulp van eenige der aanzienlijkste kooplieden en bankiers uit dezelve, een handel- en zeevaartgestigt, gepaard met een museum van koophandel, op hetwelk alle soorten van voortbrengselen enz., benevens statistieken van allerei aard, zullen kunnen verzameld worden, tot stand komen.

— De reisbeschrijvende *Wilson*, die op hoogst schandelijke wijze heeft beproefd den kanselier der schatkist geld af te persen, is naar de assises verwezen. De minister wilde den man niet zien veroordeelen, doch de politie-regtbank beschouwde de zaak als van algemeen belang, vermits een ieder voor zoodanige aanrandingen blootstond en hiertegen strengelijk moest worden gewaakt.

— De plegtige opening der groote tentoonstelling te Dublin heeft — zoo als reeds met een enkel woord is berigt — l.l. Donderdag met den meesten luister plaats gehad. Er waren ongeveer 10,000 personen tegenwoordig. De lord stedehouder benoemde den bouwheer tot ridder. Er komen nog voortdurend bezendingen aan. Ofschoon het gebouw der tentoonstelling niet met dat van Londen kan worden vergeleken, wat uitgestrektheid betreft, is het echter meer bewonderingwekkend en fraaijer ingerigt. De bezoeker zoude denken eene groote kerk binnen te treden, wegens de menigte pilaren en het 100 vt. wijde en 425 vt. hooge schipvormig gedeelte van het glazen dak. Het geheel heeft een lichtblaauwen tint en maakt met de fraaije draperiën eene verrukkelijke uitwerking voor het oog.

— Acht Duitsche matrozen van de Memeler-brik *Irène* zijn te Greenwich gevangen gezet, omdat zij 34 ℔ tabak en 2 kisten cigaren wilden insmokkelen. Zij zijn tot 800 p. st. of ƒ 9,600 veroordeeld; zij zullen zoo lang gevangen blijven, dat zij de boete betaald hebben.

— Van de Britsche kolonie Cape Coast Castle op de Westkust van Afrika gewagen de berigten, tot den 13den April j.l., van nieuwe moeijelijkheden, welke de Britsche gouverneur *Hill* aldaar dezer dagen met de Ashantees gehad heeft, en die hoe langer hoe meer de noodzakelijkheid doen inzien, om Coomassie, de hoofdplaats van voornoemd volk, ter voortplanting van de beschaving in dat gedeelte van Afrika, te bemagtigen.

— Per *Arabia* zijn berigten van New-York ontvangen tot den 4den dezer. De vijf schepen voor de expeditie naar de Chinesche zeeën waren in gereedheid gebragt. Deze expeditie zou drie jaren duren. De Koningin der Sandwicheilanden had de bescherming der Vereenigde Staten ingeroepen tegen de aanspraken der Franschen. Te Cincinnati waren geschillen ontstaan tusschen de Katholijken en Protestanten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Mei.

De discussie is gisteren in het Wetgevend Ligchaam voortgezet over het wets-ontwerp, betreffende de civiele pensioenen, en was zeer levendig en hevig. Zoowel de bestrijders als de verdedigers hebben het uiterste aangewend, om hunne gevoelens te doen zegevieren. Eindelijk is men tot stemming overgegaan over het eerste artikel, welks verwerping de commissie had voorgesteld. Het werd met 132 tegen 100 stemmen aangenomen. Het is de eerste maal, dat zich in het Wetgevend Ligchaam zulk eene aanzienlijke minderheid openbaart. Men moet er nog bijvoegen, dat de heer *Baroche*, om aan te dringen op de aanneming van het ontwerp, had te kennen gegeven, dat men de wet als het gewrocht van den Keizer zelven kon beschouwen. Dat desniettemin een getal van 100 leden tegen het eerste artikel gestemd heeft, is allezins opmerkelijk. Het is mogelijk, dat nog andere artikelen hevigen tegenstand ontmoeten, daar de commissie de verwerping van onderscheidene heeft voorgesteld. — Dit is de eerste gedeeltelijke nederlaag, welke het bewind in de kamer geleden heeft. Zal zij door eene tweede gevolgd worden ten opzigte van het wets-ontwerp, waarbij aan de weduwe des maarschalks *Ney* eene nationale belooning van 300,000 fr. wordt toegekend? De zamenstelling der commissie doet allezins onderstellen, dat het rapport ongunstig zal zijn. Maar het is de vraag, of het Wetg. Ligchaam dit voorbeeld zal volgen en het wets-ontwerp verwerpen. Welligt zal men zoo ver niet gaan in de oppositie tegen het bewind en zal men dus dit wets-ontwerp goedkeuren.

Nog van meer belang is het volgende: Gisteren moesten de bureaux zich bezig houden met het benoemen eener commissie, welke het wetsontwerp ter herstel der doodstraf in staatkundige misdrijven zal onderzoeken. Bij deze gelegenheid had eene zeer levendige discussie plaats, werden herhaalde onbesliste keuzen gedaan en bleef de overwinning ten slotte aan de tegenstanders van het wets-ontwerp. Van de 7 leden, waaruit de commissie bestaat, zijn er 4 vijandig tegen het ontwerp gestemd. De aanneming van deze wet in de openbare zitting schijnt thans aan veel meer twijfel onderhevig dan voor een paar dagen.

Eindelijk, en dit zou nog van veel meer gewigt zijn dan al het voorgaande, verzekert men, hoewel dit nog allezins bevestiging vereischt, dat zelfs de commissie van den senaat, belast met het onderzoek van het wetsontwerp over den staf bij de marine, welk ontwerp, zoo als men zich herinnert, zooveel tegenstand vindt in het wetg. ligchaam, ofschoon het met eene groote meerderheid werd aangenomen, de verwerping van dit ontwerp zal voorstellen, als strijdende met de grondwet. Werkelijk is dit laatste de eenige grond, waarop de senaat het een of ander ontwerp kan weigeren goed te keuren.

— Gisteren hebben eenige arrestatiën te Parijs plaats gehad, en wel, naar men zegt, voornamelijk van personen, die tot de legitimisten behooren en zelfs sommigen, die een' hoogen stand in de maatschappij bekleeden. Men noemt echter geene namen. Er zijn er, die dit gerucht in verband willen brengen met de aanbieding van het wets-ontwerp tot herstel der doodstraf in staatkundige misdrijven.

— De commissie van den Senaat heeft bij het verzenden van de petitie tot terugroeping van de verbannen generaals naar het ministerie van oorlog, verklaard, „dat zij zich niet konde bemoeijen met de daden van hooge staatkunde vóór de uitvaardiging van de grondwet, maar dat zij *met ongerustheid* de terugroeping van de bedoelde generaals zoude zien.”

— Aan ieder afgevaardigde zal 1250 francs als suppletie hunner schadeloosstelling worden toegekend, voor den verlengden duur der zitting van het wetgev. ligchaam.

— Prinses *Achilles Murat*, voor eenige dagen uit Florida aangekomen, werd gisteren door den Keizer ontvangen.

— De heer *Thiers* legt de laatste hand aan eene geschiedenis van Florence, welk werk door den uitgever *Paulin* is gekocht voor 100,000 francs per deel.

— De heer *Coste*, lid van het instituut, kondigt in den *Moniteur* aan, dat de zalm van den Donau (*salmo hucho*) in Frankrijk ingevoerd is. Er zijn namelijk 30,000 eijertjes van die visch, door kunst uitgebroeid, in het etablissement van kunstmatige vischfokkerij te Huningen geplaatst. De uitbroeijing van deze visch gaat op eene geregelde wijze voort.

— Volgens de *Gazette du Midi* heeft de Egyptische regering, daartoe bewogen door de ijverige pogingen van den Franschen consul te Alexandrië, alle tot heden aan de Engelschen toegestane begunstigingen betrekkelijk den overtogt der landengte van Suez, algemeen ook anderen bewilligd.

— Het nieuwe vlugschrift van *Victor Hugo*, *Het feest van Belsazar*, is door de politie in beslag genomen.

— Tegen den 19den December e.k. is te Parijs bijeengeroepen een algemeene raad van landbouw, bestaande uit honderd leden, ingevolge de bepaling van art. 13 der wet van den 30sten Maart 1851, waarbij de jaarlijksche vergadering van dusdanigen raad is voorgeschreven. Onder de vraagstukken die in de behandeling zullen worden gebragt, behooren de drainage, de vrije afloop des waters, de schadelijke insekten, het wegen en meten van granen, de voedingsmiddelen, het landbouw-krediet, enz.

— Bij het toenemen van den tegenstand, of liever van het parlementaire leven, sluiten de warme Bonapartisten zich meer en meer aan elkander. Buiten de Kamer beklaagt die partij zich vrij nadrukkelijk over staatslieden, die laatstelijk het vertrouwen des Keizers zouden hebben weten te verwerven, en die als zijne bepaalde vijanden worden voorgesteld.

Van den 17den. Op de Tuileriën worden appartementen in gereedheid gebragt ten behoeve van den hertog *van Genua*, broeder van Koning *Victor Emanuel*. Den hertog wordt eene schitterende ontvangst voorbereid.

Van den 18den. Gisteren hebben wederom arrestatien plaats gehad.

— Ter gelegenheid dat de Keizer den graaf *O'Donnell*, adjudant van den Keizer van Oostenrijk, heeft benoemd tot kommandeur van het legioen van eer, merkt men op, dat sedert 10 jaren dit de eerste maal is, dat een Oostenrijksch onderdaan eene Fransche ridderorde ontvangen heeft.

BELGIE.

BRUSSEL, 16 Mei.

Koning *Leopold* wordt steeds in Weenen met eene bijzondere onderscheiding behandeld. De aartshertog, vader des Keizers, is van Praag derwaarts gereisd, om hem te begroeten, en de Keizer heeft Z. M. het infanterie-regement opgedragen, 't welk te voren den naam heeft gevoerd van den generaal *Piret*, even als nog verscheidene Oostenrijksche officieren, van Belgische afkomst. — Z. M. de Koning heeft, met de aartshertogin *Sophia*, moeder des Keizers, een bezoek gebragt bij vorst *Metternich*, bij gelegenheid dat deze beroemde staatsman zijn 80ste jaar heeft bereikt.

Of het mondgesprek van Koning *Leopold* met den Keizer van Rusland al of niet zal plaats hebben, schijnt onzeker, maar het is daarentegen wel zeker, dat de Belgische gezant te Petersburg bij uitstek goed is ontvangen.

— Het huwelijk van den kroonprins van België, hertog *v. Brabant*, met de aartshertogin *Maria*, dochter van wijlen den aartshertog *Palatijn Joseph*, oom des Keizers, is thans bepaald vastgesteld. De echtverbindtenis zoude in den loop van dezen zomer worden voltrokken. Voorts verzekert men, dat van dit voornemen is kennis gegeven aan de verschillende legatiën vóór het vertrek van Koning *Leopold* naar Duitschland. — De jonge prinses is geboren in 1836. Hare moeder is eene dochter van den hertog *Lodewijk v. Wurtemberg*, oom van de Koningin der Nederlanden.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 17 Mei.

Z. M. de Koning heeft in een bijzonder gehoor ontvangen de commissie uit den breeden kerkeraad der Hervormde gemeente alhier, belast Z. M. namens de gemeente den dank over te brengen voor de aanbieding van het schoone gebouw, ten einde tot eene nieuwe kerk te worden ingerigt. Z. M. heeft de commissie op zeer welwillende wijze ontvangen, haar op de meest vleijende wijze toegesproken en zich verheugd over den bloei der gemeente.

— Ten bewijze hoe druk het hier op den tweeden Pinksterdag was, moge onder anderen dienen dat alleen aan het station van den spoorweg bij de 2700 plaatsbriefjes zijn afgegeven.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Bergen in Noorwegen, van den 6den dezer, was de voorraad van traan zeer onbeduidend. Van visch is de voorraad iets meer dan gewoonlijk om dezen tijd, maar van haring is de voorraad minder dan verleden jaar, waardoor de prijs op 3½ sp. dr. per ton gehouden wordt. Tot op bovengemelde dagteekening hebben zich aan het consulaat-generaal slechts 10 Nederlandsche schepen aangemeld, tegen 40 in 1851 en 25 in 1852 om dezen tijd.

Van den 18den. Z. M. heeft benoemd ter vervanging van wijlen den heer mr. *H. J.* baron *van Doorn van Westkapelle*, tot lid van het collegie van curatoren der hoogeschool te Leiden, den heer jhr. mr. *D. T. Gevers van Endegeest*.

AMSTERDAM, 17 Mei.

Wij vernemen met genoegen, dat eerstdaags een nieuwe industrietak onder leiding van prof. *Bleekrode* tot stand zal worden gebragt. Het betreft de fabrijkmatige bewerking van onze veengronden tot meer geschikte brandstof en andere scheikundige fabrikaten. Gedurende twee jaren zijn er ten dien einde onderscheidene en velerhande nasporingen in het werk gesteld, en aanzienlijke en hooggeplaatste personen in den lande hebben daaraan hunne goedkeuring en ondersteuning geschonken. Het doel is, om nu door het oprigten van modelfabrijken, eene algemeen verspreide industrie in al de geschikte veenstreken te grondvesten. Deze fabrijken zullen, wat hare financiële belangen betreft, van elkander geheel gescheiden zijn, doch op technisch gebied verbonden blijven. Met de oprigting der eerste fabrijk is men reeds in de provincie Noord-Holland werkzaam en deze zal weldra in de provinciën Friesland en Overijssel gevolgd worden.

— Den 12den dezer heeft het munt- en penningkabinet der Leidsche hoogeschool, door de zorgen van den Nederlandschen gezant te Londen, de medailles der wereldtentoonstelling aldaar ten geschenke ontvangen. Zij zijn vervat in een allerprachtigst rood marokijnen étui met scharnieren, mede van de keurigste bewerking.

— Volgens berigt van de visscherij, had de Harlinger Groenlandsvaarder *Dirkje Adama* den 16den April laatstl. niet minder dan 8000 robben geslagen.

Van den 18den. Toen in het begin van 1852 Ds. *Budding*, predikant te Batavia, zich voor korten tijd met verlof hier te lande bevond, is er in onderscheidene couranten melding gemaakt, dat z.w.e. belast zou zijn met eene persoonlijke inspectie van al de van 's rijks wege opgerigte en ondersteunde openbare lagere scholen in Indië.

Dat berigt is echter ook weder tegengesproken, zoodat men van de ware toedragt der zaak onkundig is gebleven. Wij kunnen thans bepaaldelijk mededeelen, dat z. w. eerw. in het midden van de maand Maart j.l. zijne inspectiereis reeds voortgezet heeft tot Bezoekie, en op eene volgende de scholen van het oostelijk gedeelte van Java zal bezoeken.

NIEUWEDIEP, 15 Mei.

Heden morgen zeilden van deze reede, onder het lossen van saluutschoten, de beide oorlogsfregatten *Palembang*, komm. *Woutersz.*, en *Prins van Oranje*, komm. *Frucht*, bestemd voor een' kruistogt in den N. Atlant. Oceaan. De uitnemendste windsgesteldheid begunstigde aanvankelijk dezen togt.

MAASTRICHT, 14 Mei.

In de eergisteren gehouden openbare vergadering van den gemeenteraad, is met elf tegen 1 stem besloten tot de oprigting eener gas-fabrijk, voor rekening der gemeente. De verlichting dezer stad door gas, zal, volgens raming, op slechts ƒ 8000 komen te staan. In 1850 vroeg de heer *P. Regout* daarvoor eene som van ƒ 19,000; nu echter deed die heer het aanbod van ƒ 10,000.

's HERTOGENBOSCH, 15 Mei.

Gisteren waren al de R. K. bisschoppen van Nederland op het groot seminarie, onder de gemeente Haren. Door monseigneur *Paradis*, bisschop van Roermonde, is, met adsistentie van monseigneurs de bisschoppen van Breda en Adras I. P. I., de bisschoppelijke wijding toegediend aan monseigneur *van Vree*, bisschop van Haarlem.

WAALWIJK, 18 Mei.

Dezer dagen had alhier een zonderling voorval plaats. Een schoothondje, dat gewoonlijk bij een' jagthond in het hok lag en met dien uit denzelfden bak at en dronk, werd door zijn' grooten makker, wiens middagmaal hij wilde deelen, onverwachts aangevallen en onmiddellijk doodgebeten. Het kleine hondje werd nu op eenige ellen afstand nedergelegd, alwaar het des nachts door zijnen moordenaar, die zijn hok derwaarts had gesleept, werd opgevreten. Des anderen daags weigerde de jagthond eten en drinken, en kenteekenen van dolheid begonnen zich te openbaren. Den vierden dag werd hij bij de te huiskomst van zijnen meester, die hem als een goede jagthond en getrouwen waker op hoogen prijs stelde, zonder verwijl doodgeschoten. Opmerkelijk is het, dat deze hond sedert bijna één jaar, niet anders dan vergezeld van zijnen meester, buiten 's huis is geweest, en dat deze de zekerheid heeft, dat hij van af dien tijd met van watervrees verdachte honden, niet in aanraking is geweest. Moge dit voorbeeld een ieder tot behoedzaamheid aansporen, en een wenk zijn voor de plaatselijke besturen, om door wijze maatregelen de hondsdolheid, welke deze streken zoo dikwijls verontrust en zich bij besmette honden soms zoo laat ontwikkelt, zoo veel mogelijk uit te roeijen.

ASSEN, 18 Mei.

Den 4den Junij e.k. zal te Dordrecht weder eene vergadering plaats hebben van de commissarissen der Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij, ten einde, zoo mogelijk, de verschillen met de aannemers der werken uit den weg te ruimen. Wij hopen zeer, dat deze verschillen alsdan mogen opgeheven worden, en er met de uitvoering der werken spoedig een aanvang kunne worden gemaakt, waarnaar, zooals wij vernemen, velen reikhalzend uitzien.

— Te Smilde is eene vrouw van haar 20ste kind bevallen.

— Volgens ontvangene opgaven zijn in dit gewest over 1852 bezaaid geweest:

bunders			hebbende opgebragt	
13516	met	winterrogge,	219716	mudden.
2968	„	zomerrogge,	25224	„
1380	„	zandboekweit,	24103	„
4963	„	veenboekweit,	65991	„
19	„	wintergerst,	898	„
478	„	zomergerst,	82251	„
1301	„	haver,	32599	„
113	„	paardeboonen,	2087	„
3478	„	aardappels,	349376	„

— Nog elf honden zijn in Beilen afgemaakt, die met den waarschijnlijk dollen hond, die in deze gemeente heeft geloopen en gedood is, in aanraking zijn geweest.

— De longziekte is in den loop van deze week uitgebroken onder de runderen van den veehouder *Lambert Manen* te Nijeveen. Een derzelve is reeds kennelijk, en drie anderen vermoedelijk door de ziekte aangedaan. Zoo het zich laat aanzien heeft de ziekte een hevig karakter, blijkens het snelle beloop der besmetting, en de hevigheid der ziekte verschijnselen. Welligt zal de eigenaar tot de inenting der nog schijnbaar gezonde runderen, ten getale van 18, besluiten.

KOEVORDEN, 14 Mei.

In de op gisteren alhier gehoudene vergadering van den gemeenteraad, werd onder anderen voorgelezen eene missive van Ged. Staten, inhoudende verzoek: dat de raad deszelfs besluit betrekkelijk het toegezegde subsidie en de voorwaarden voor de straat- en grindwegen in de provincie mogt herzien, de eerste verboogen en de laatsten wegnemen; dat de kosten door de ingenieurs waren geraamd op ƒ 900,000; dat Z. Exc. de minister van binnenl. zaken bij missive van den 6den April zijne hartelijke geneigdheid had te kennen gegeven, om het aanleggen van wegen en kanalen in deze zoo stiefmoederlijk bedeelde provincie te bevorderen; dat echter door de gemeente slechts ƒ 200,000 was ingeschreven, eenigen zelfs hadden geweigerd; dat het dus geenzins te verwachten was, dat de provincie en het rijk het ontbrekende zouden aanvullen. De raad heeft echter bij meerderheid besloten — in weerwil dat een paar leden het subsidie verhoogd wilden hebben — te volharden bij deszelfs vorig besluit, achtduizend gulden bij te dragen, de aardebaan zoover stads grondgebied reikt, in orde te brengen, mits de wegen binnen 2 jaren zouden gereed zijn, en dezelve door Koevorden tot aan de provincie Overijssel zouden worden verlengd. De raad was te meer ongenegen, daar hij vermoedt, dat thans van de gansche zaak wel niets zoude komen.

GRONINGEN, 19 Mei.

Bij koninklijk besluit van den 13den Mei l.l., no. 46, is benoemd tot curator der hoogeschool te Groningen de heer mr. I. A. van Roijen, commissaris des Konings in de provincie Groningen, en zulks ter vervanging van den heer L. A. G. graaf van Limburg Stirum, aan wien bij datzelfde besluit eervol ontslag is verleend.

— Eergisteren werd alhier gehouden de jaarlijksche vergadering van de afdeeling *Groningen* van het Nederlandsche zendelinggenootschap. Uit de verschillende mededeelingen der leden heeft ook nu wederom kunnen blijken, dat de belangstelling in de heilige zaak der Evangelieverbreiding onder der Heidenen, zoowel in onze stad, als in de omstreken, niet is afgenomen. Hetgeen hier en elders gedaan wordt om de gemeenten bekend te maken met den voortgang van het koningrijk Gods, werkt daartoe niet weinig mede. Zoo verblijdend de ervaring was van de belangstelling der gemeente, zoo bemoedigend was ook het overzigt van de gezegende werkzaamheid van het zendelinggenootschap in het afgeloopen jaar, en wel inzonderheid op Celèbes en Java. Heeft de Heer der gemeente haar de gewigtige taak opgelegd het Evangelie te verbreiden onder alle volken over de geheele aarde, de ondervinding van zijnen zegen moge haar opwekken om die heilige taak met ijver en kracht voort te zetten, totdat eenmaal het Evangelie gepredikt en aangenomen zal zijn door alle bewoners dezer wereld.

— In de vergadering van de *Afdeeling Groningen* der Ned. maatschappij tot afschaffing van den sterken drank, gehouden op Pinkster-Maandag l.l., werd het woord gevoerd door de heeren D. de Groot en dr. L. Ali Cohen.

De heer de Groot droeg voor gedeelten uit een betoog ten voordeele der afschaffingszaak, oorspronkelijk opgesteld door een jong mensch uit den nijverheidsstand te Leeuwarden, en in de afdeeling daar ter stede onder algemeene goedkeuring door hem voorgedragen. Ook bij de mededeeling in de vergadering alhier mogt dit stuk aller toejuiching op zich vereenigen.

Dr. L. Ali Cohen had tot thema: De zaak der afschaffing moet ook in ons land worden, wat ze nog niet is, eene *Volkszaak*; zij moet dat worden, omdat de kwaal, die wij bestrijden, eene *Volkskwaal*, en de drank, die wij pogen te weren, eene *Volksdrank* is. — De spreker ging eerst eenige van de voornaamste oorzaken na, waarom de zaak der afschaffing in Nederland nog geene volkszaak is, en toonde aan, dat die oorzaken op verkeerde inzigten rusten en gewis zullen ophouden te bestaan, *zoodra* meer algemeen zal zijn geworden het besef, dat het gebruik — en van daar het misbruik — van den sterken drank inderdaad eene *volksramp* is; eene ramp die niet alleen moet, maar ook met goed gevolg kan en zal worden bestreden, zoodra ook hier algemeen betere inzigten zullen zijn geboren, en zoo doende voor laauwheid en lijdelijk toezien algemeene ijverige medewerking zal zijn in plaats gekomen. — De spreker trachtte onder anderen vervolgens met cijfers, bepaaldelijk wat Groningen betreft, duidelijk te maken, hoe zeer het misbruik van den sterken drank in deze stad eene *volkskwaal* is, — toonde aan, hoe *van Staatswege* in N. Amerika de zaak der afschaffing reeds wordt bevorderd, en hoe wenschelijk het is, dat ook in Nederland datzelfde plaats hebbe, en hoe reeds voor 50 en meer jaren voorslagen dienaangaande in ons land zijn gedaan. Na nog eenige gronden ter verdediging der sterke dranken van den kant der tegenpartij, te hebben behandeld, eindigde de spreker met eenige woorden van aansporing tot deelneming aan de pogingen der maatschappij, en gerigt tot die velen, die, hoezeer in beginsel één met de maatschappij, nogtans tot dus verre hare pogingen niet ondersteunen, die, hoezeer volstrekt niet *tegen*, echter ook niet *met* de maatschappij zijn.

— Uit het thans opgemaakte programma der plegtige installatie van dr. Jacob Rosenberg, als *opperrabbijn in het synagogaal ressort van Groningen*, blijkt, dat die bevestiging op Dingsdag den 24sten Mei e.k. zal plaats hebben. De opperrabbijn zal, bij zijne aankomst in de burgerlijke gemeente *Haren*, door eene commissie namens den kerkeraad der hoofdsynagoge *Groningen* ontvangen en begroet en na een kort oponthoud aldaar, naar *Groningen*, begeleid worden, alwaar hij in zijne woning, bij monde van dr. L. Ali Cohen, officieel ontvangen en verwelkomd zal worden door de overige daar ter plaatse aanwezige leden van den kerkeraad en van de te *Groningen* wonende leden der kiesvergadering. — Op den dag der installatie vangt de feestelijkheid aan met het houden eener *ressortale vergadering*, onder voorzitting en leiding van het correspondeerend lid der hoofdcommissie in dit ressort, mr. I. L. Schaap. De leden dezer vergadering vereenigen zich ten dien einde te 2 uur des namiddags in het daartoe bestemde lokaal; de opperrabbijn, benevens zijn ambtgenoot, dr. Jakob Fränkel, opperrabbijn van Overijssel, wordt door eene commissie uit den kerkeraad ter vergadering geleid. Precies te *half drie* wordt de vergadering door den voorzitter met eene aanspraak geopend en de opperrabbijn vervolgens door hem plegtig geïnstalleerd. Na den afloop dezer installatie begeeft zich de geheele vergadering, in geregelde optogt

Terwijl van vele andere opgaven en toezeggingen zijn ontvangen; door den gouverneur-generaal is onder meer afgestaan eene verzameling van modellen van inlandsche vaartuigen; uit welk een en ander men vermeent gerustelijk de gevolgtrekking te mogen maken, dat de tentoonstelling zich door de belangrijkheid, het aantal en de verscheidenheid der voorwerpen zal onderscheiden; aan het gebouw wordt met kracht voortgewerkt en men verwacht dat het in de maand Junij aanstaande voltooid zal zijn.

Het vooruitzigt bestaat, dat, na afloop der expositie te Batavia, de belangrijkste voorwerpen naar Nederland zullen worden gezonden, om aldaar andermaal ten toon gesteld te worden; op welke wijze dit denkbeeld, dat voorzeker de meeste toejuiching verdient, verwezenlijkt zal worden, is nog onbeslist; intusschen heeft het gouvernement daaromtrent bereids een aanzoek bij de commissie gedaan; het zou dan ook te bejammeren zijn, dat men de gelegenheid liet voorbijgaan, om ook in Nederland eene belangrijke verzameling der voortbrengselen van het mineraal, het plantenrijk en de industrie der Oostindische bezittingen ten toon te stellen, nadat men door de krachtige medewerking van het gouvernement en van de gewestelijke besturen eene zoodanige verzameling te Batavia heeft kunnen vereenigen.

— Een scheikundig onderzoek van tin en tin-erts van Billiton, ingesteld door den hoogleeraar *G. J. Mulder*, te Utrecht, heeft geleerd, dat de erts het welbekende stroomtin is en er niet het minste verschil bestaat tusschen dat van Banka en Billiton, zelfs niet ten opzigte der inmenging van vreemde metalen. Hetzelve bevatte aan tin-oxyde op 100 deelen 97,01—97,03, terwijl de overige deelen hoofdzakelijk kwarts-korrels waren. Als het door wasschen goed gezuiverd is, moet het aan tin 76 pCt. opleveren.

— Men verneemt dat in de onlangs alhier, onder het presidium van dr. *Bleeker*, gehouden derde algemeene vergadering der *Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch Indië*, benoemd zijn tot corresponderende leden in Nederland: *C. H. D. Buys Ballot*, *F. Junghuhn*, *P. Harting*, *H. Schlegel*, *Ph. F. von Siebold* en *W. H. de Vriese*; in het buitenland: *A. Decandolle*, *E. Flourens*, *Th. Cantor*, *J. Liebig*, *W. F. Maury*, *R. Owen*, *F. Schönbein* en *H. Zollinger*.

— De afteekening van den tempel te Boro-Boedour, in de residentie Kadoe, in 1849 door den teekenaar der genie *F. C. Wilsen* en den adjudant-onderofficier *Schönberg Muller* aangevangen, is thans door beide genoemden naar wensch geëindigd. Het aantal platen van het grootsche overblijfsel der Hindoesche oudheid bestaat uit 476 stuks, elk 3 bas-reliefs bevattende; voorts uit platten grond, standgezigt, perspectief, beelden en andere detailteekeningen, dus het geheel uit 500 stuks platen. Weldra zal beslist worden of de uitgave in lithographie al dan niet in Indië kan plaats grijpen.

— Van Palembang wordt, onder dagteekening van den 4den Maart j.l., medegedeeld, dat de staat van rust in de beneden-divisiën en op de hoofdplaats gunstig was. Volgens de laatste aldaar ontvangen berigten uit de Moesie-iler, namen de zaken in de marga Soengie Kroh eene gewenschte rigting en werd alles aangewend, om het binnenlandsch bestuur duurzaam te regelen. Ook nopens de Djambische aangelegenheden waren goede tijdingen ingekomen.

— Omtrent het verzet van de bevolking der doesson Kartadjaija (marga Soengie Kroh), wordt van Palembang medegedeeld, dat de resident zich met eenige manschappen derwaarts begeven heeft. Toen de doesson, zwaar versterkt en beveiligd door de hooge en naauwe oevers van de Sakorivier, niet in minnelijke onderwerping wilde komen, werd zij aangevallen en op den 14den Febr. j.l. overrompeld; de vijand was intusschen op de vlugt gegaan. Eene groote lilla, een paar geweren en vele projectilen, benevens eenig buskruid zijn in de doesson gevonden. Vervolgens heeft de resident eenige zendelingen doen vertrekken, om de verdwaalde bevolking van die doesson tot inkeer te brengen. Behalve een paar gekwetsten, is aan de zijde der troepen geen verlies geleden.

TURKIJE.

De Fransche *Moniteur* van gisteren (18 Mei) deelt tijdingen mede uit Konstantinopel van den 7den dezer. Naar luid dezer berigten kan men verzekeren, dat het status quo in de zaak der H. plaatsen gehandhaafd zal worden, waartegen prins *Menzikoff* gereclameerd had, zoodat in de privilegien der Latijnen geene verandering zal worden gebragt, strijdig met de overeenkomst door den voormaligen gezant, markies *de Lavalette*, gesloten, hetgeen voor Frankrijk een voornaam punt is, vermits van deze zijde geene transactie kan plaats vinden. Wat de oude Fransche verdragen met Turkije betreft kan geene diplomatieke acte, geen besluit der Porte daarin verandering brengen, zonder toestemming der Fransche regering. *Menzikoff* verlangt een verdrag, waarbij de kerk gesteld wordt onder toezigt der Grieksche geestelijkheid, onder Russischen waarborg. Deze kwestie is geheel afgescheiden van die der Heilige plaatsen, zij betreft alleen Turksche belangen. Indien deze tot verwikkelingen aanleiding geeft, dan zal deze kwestie eene Europesche worden, vermits alle mogendheden, welke het verdrag van 1841 mede onderteekenden er alsdan in betrokken zullen zijn.

(Tijdingen uit Triëst, mede van gisteren den 18den Mei, behelzen het volgende: „Berigten uit Konstantinopel van den 10den melden, dat de prins *Menzikoff* eene beslissing van de hangende kwestiën binnen den tijd van 8 dagen verlangt. De Porte raadpleegt met de Britsche en Fransche gezanten. Deze zenden depêches via Marseille naar hunne regeringen.

„Van Smyrna wordt onder dagteekening van den 11den dezer gemeld, dat aldaar eene volkomene rust heerscht. Te Chalcis en Iconium hadden ongeregeldheden plaats gegrepen, waarbij bloed had gestroomd.

„Uit Athene wordt berigt, dat den 13den Mei de Fransche vloot in de golf laveerde. De ziekte der wijnstokken nam toe. Er was eene commissie benoemd tot vereffening van het grensgeschil met Turkije.

„De Britsche vloot moet de reede van Malta verlaten hebben.")

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 19 Mei. Den 17den dezer is alhier binnengekomen de nieuwgebouwde schoonergaljoot Hillechiena, kapit. *S. B. Hooghoudt*, van het Hoogezand, groot 95 last, gebouwd bij *Wildervanck* aldaar; den 18den het schoonerschip de Hoop en Maria, kapit. *P. A. Fekkes*, van Veendam, groot 78 last, gebouwd bij *G. Bodewes*, te Martenshoek.

Binnengekomen te Amsterdam den 17 Mei, kapit. *Kramer* Rensina, van Hamburg. — Te Texel den 13 Mei, *Carst* Wilhelmina Lucia, van Banjoewangie; *Smit* Engelina, van Benicario; *Karsijns* de Landman, van Newcastle; den 14den *Joosten* Hendrika, van Gravenstein; den 16den *Sissingh* Harmina Catharina, van Genua; *Koning* Zeldenrust, van Sunderland. — In het Vlie den 12 Mei, *Flik* Geeedina Beerta, van Dantzig; *Schuur* Jonkvrouw Elisabeth, van Frederikstad. — Te Helvoet den 16 Mei, *Pekelder* Heidewika, van Kiel. — Te Brielle den 15 Mei, *Scholtens* Hindrika, van Kolding. — Te Brouwershaven den 14 Mei, *Niehof* Jantina Jetskelina, van St. Ubes. — Te Straat Sunda den 6 Maart, *Prater* Henriette Elise Susanna, van Batavia naar Rotterdam. — Te Soerabaija den 5 Maart, *van der Wall* Cornelis Smit, van Batavia. — Te Odessa den 26 April, *Fenenga* Johanna Bartha en *van Duyn* Jacobus, beide van Genua. — Te Livorno den 1 Mei, *Dood* Christina Jantina, van Amsterdam. — Te Baijonne den 11 Mei, *Groenewold* Afiena Jonker, van Santander. — Te Swansea den 13 Mei, *Doewes* Geerdina, van Chepstown. — Op de Loire den 12 Mei, *Tolner* Courier, van Rotterdam. — Te Gend den 11 Mei, *Drewes* Afiena Hillechiena, van Baijonne. — Te Londen den 13 Mei, *Dreijer* Dorothea Elisabeth, van Teneriffe; *Scholtens* Maria, van Porto; *van der Wouden* Vrouw Dieuwke, van Amsterdam. — Te Newport den 6 Mei, *Moesker* Susanna, van Ibraila. — Te Dundee den 12 Mei, *Lodewijks* Alberdina, van Hamburg; *Boerhave* Arendina Elisabeth, van Rotterdam. — Te Hull den 13 Mei, *van der Baan* Henriette, van Odessa. — Te Yarmouth den 13 Mei, *van der Zee* Minima, van Wormerveer.

Binnengekomen te Kiel den 14 Mei, kapit. *Lohman* Margaretha, van Koppenhage. — Te Swinemunde den 13 Mei, *de Winter* Catharina, van Amsterdam. — Te Memel den 10 Mei, *Brouwer* Hoop, van Tonningen. — Te Libau den 8 Mei, *Wessels* Elisabeth Machtelina, van Schiedam; *Staal* Tjadda, van Amsterdam; den 9den *de Vries* Vrouw Alida, van Schiedam; *Verstock* Regina Elisabeth, van Amsterdam; den 11den *Zwiering* Petrus Horreus, van Holtenau. — Te Bolderaa den 11 Mei, *Bernardus* Agatha Hendrika, van Bergen; *Wumkes* Aliance en den 12den *Kolle* Jeanne Maria, beide van Amsterdam; *Meijer* Foscolina, van Bergen. — Te Tonningen den 13 Mei, *Voogd* Vriendschap, van Harlingen naar Heiligenhaven; den 14den *Ploeg* Vertrouwen, van Harlingen.

Binnengekomen te Helvoet den 17 Mei, kapit. *Wieringa* de Ommelanden, van Smirna. — Te Woodbridge den 15 Mei, *Tuntelder* Christina Christina, v. Altona. — Te Peterhead de 12 Mei, *Munneke* Margaretha Hendrika, v. Bremen. — Te Limerik den 14 Mei, *Kruisinga* Eensgezindheid, v. Galatz. — Te Belfast den 14 Mei, *Boon* Arentina Roelfina, van Brunsbuttel. — Te Dublin den 14 Mei, *Boomgaard* Margaretha, v. Hamburg. — Te Londen den 14 Mei, *Doonema* Renske Hooites, v. Dantzig; *Bakker* Jonge Tijs, v. Rostock; *de Jonge* Annagina, van Randers. — Te Nantes den 14 Mei, *Douwes* Klazina Maria, v. Amsterdam. — Te Porto den 6 Mei, *Faber* Twee Vrienden, v. Newcastle. — Te Lissabon den 6 Mei, *Bontekoe* Jacomina, v. Hamburg. — Te Galatz den 26 April, *Gialts* Helena, v. Newcastle; den 28sten *Engelsman* Elizabeth, v. Antwerpen; *Hazewinkel* Albertina, v. Malta; *Smit* Alegonda Rensina, v. Londen; *Scholtens* Catharina, v. Algiers; *Stutvoet* Annegina Harmina, v. Liverpool; den 3 Mei, *de Jonge* Fennegina Arentina, v. Malta. — Te Newyork den 2 Mei, *Mulder* Gesina, v. Rotterdam. — Te Akyab den 13 Maart, *Jonker* Maria Elisabeth, van Browning. — Te Amboina den 2 Maart terug uit zee, *Dijkema* Elize Susanne, bestemd naar Batavia, heeft schade bekomen.

Gepasseerd te Brunshausen den 14 Mei, kapit. *Koster* Catharina en *Zoutman* Geertruida, beide van Amsterdam; *Heins* Vrouwina Margrieta, van Bremen; *Meijer* Johanna Catharina, van Varel. — Te Koppenhage den 12 Mei, *Pronk* Geziena Pronk, v. Amsterdam; *Scholten* Elsina Catharina, v. Antwerpen.

Zeilklaar te Londen den 12 Mei, kapit. *Visser* Hoop en *van Kempema* Seppe Visser, beide naar Workum; *Lukje* Drie Zusters, naar Elseneur; den 13den *Konterman* Vrouw Renske en *Kramer* Annette, beide naar Amsterdam. — Te Liverpool den 12 Mei, *de Jonge* Frouwina Elisabeth, den 13den *Jonker* Thea en *Klingen* Anna Agatha, alle 3 naar Nerva. — Te Newcastle den 13 Mei, *Potjewijd* Vrede, naar Nickerie; *Duin* Jantina Frouwina en *Ketelaar* Jantina Hendrika, beide naar Riga; *Doekes* Alida Giezen, naar Stettin *Ketelaar* Hazard, naar Elseneur. — Te North Shields den 11 Mei, *Smaal* Juno, naar Konstantinopel.

Zeilklaar te Londen den 14 Mei, kapit. *Prins* Odelia en Maria naar Archangel; *Engelsman* Gezusters Boll, naar Dantzig.

Vertrokken van Texel den 15 Mei, kapit. *Struik* Dankbaarheid, naar Genua; *de Boer* Gezina, naar Naples. — Uit het Vlie den 12 Mei, *van der Veen* Vrouwe Anske, naar Yarmouth; *Fokkes* Sjoukje, naar Petersburg; *de Jonge* Hendrika en *de Jonge* Goede Verwachting, beide naar Oostzee. — Van Vlissingen den 13 Mei, *Carsten* Anna Maria, naar Newcastle. — Van Batavia den 23 Maart, *Schippers* Elisabeth Anthonia, naar Onrust. — Van Passaroeang den 9 Maart, *Smit* Prins Hendrik, naar Amsterdam; den 10den *Immink* Samarang, naar Rotterdam; den 15den *Zeijlstra* Goede Verwachting, naar Amsterdam. — Van Charente den 1 Mei, *Mulder* Feika Jantina, naar Londen. — Van Baijonne den 11 Mei, *Patje* Annegiena, naar Wexford. — Van Poole den 12 Mei, *Giezen* Juffer Alida, naar Bremen. — Van Liverpool den 12 Mei, *Potjewijd* Afiena en *de Boer* Vriendschap, beide naar Petersburg; *Bragt* Lucretia, naar Wyburg; *Wilmink* Hermanna Wilmink, *de Grooth* Johanna Maria en *Riegeling* Johanna Maria, alle 3 naar Nerva; den 13den *Huisman* Hendrika, naar Wijburg. — Van Falmouth den 12 Mei, *Stratingh* Jantina, naar New Ross. — Van Dundee den 11 Mei, *Mulder* Vrouw Jantina, naar Boness. — Van Grangemouth den 12 Mei, *Koning* Geesina, naar Rotterdam. — Van Hartlepool den 11 Mei, *Sap* Joanna Jacoba, naar Amsterdam.

Vertrokken van Hamburg den 13 Mei, kapit. *Joosten* Hendrika Bouwina, n. Memel; den 14den *Gust* Vr. Margaretha, n. Termunterzijl; *Huberth* Juffer Annette, n. Petersburg; *Visser* Anna Sophia, n. Stettin. — Van Cuxhaven den 13 Mei, *Boelens* Vriendschap en den 14den *Poorta* Tweelingen, beide n. zee. — Van Bremerhaven den 13 Mei, *Valom* Agatha, n. Riga. — Van Pillau den 12 Mei, *Schummelketel* Johanna Maria, n. Hull; *Schuring* Hillechiena, n. Londen. — Van Odense den 10 Mei, *Bontekoe* Vr. Geertruida, n. Holland.

Vertrokken van Hamburg den 15 Mei, kapit. *Balk* Wilhelmina, naar Texel; *Kwint* Jantina, naar Christiansand. — Van Bremerhaven den 14 Mei, *Beins* Bouwina, naar Groningen. — Van Tonningen den 12 Mei, *Drewes* Twee Gezusters, van Memel naar Londen; *Valomstra* Vrouw Alida, van Hadersleben naar Amsterdam; *Bakker* Jonge Tijs, van Rostock naar Londen; *Klontje* Meinsina, van Kiel naar Amsterdam; den 13den *Pekelder* Heidewika, van Kiel naar Dordrecht; *Slankenberg* Twee Gebroeders, van Eckernförde naar Amsterdam; den 14den *Scholtens* Hendrika, van Colding naar Holland.

Vertrokken van Newcastle den 14 Mei, kapit. *Kuijper* Annegina Elsina, n. Porto; *Middel* Bouwina, n. Stokholm; *van der Veer* Twee Gebroeders, n. Dantzig; *Wijbes* Vriendschap, n. Stettin. — Van Liverpool den 14 Mei, *Kleiminga* Anna Agatha, *Jonker* Thea en *de Jonge* Frouwina Elisabeth, alle 3 n. Nerva. — Van Galatz den 4 Mei, *Plukker* Antje, n. Londen. — Van Akyab den 10 Maart, *Victor* Hester, naar Amsterdam.

DELFZIJL, 17 Mei. Binnengekomen den 15 Mei, kapit. *Oetzes* de Hoop, van Leer.

Zeilklaar kapit. *Feikes* Alida Adriana en *Visser* Henriette, beide n. Hamburg; *Meienkamp* Aaltje en *Bolmeijer* Uit Vriendschap, beide n. Leer; *Pronk* Geertruida, n. Norden; *Koopman* Eben Haëzer, v. Amsterdam n. Halte.

OOSTMAHORN, 18 Mei. Ter rede gearriveerd den 16 Mei, kapit. *Balk* Wilhelmina, van Hamburg naar de Zoutkamp.

Vertrokken den 18 Mei, kapit. *Puister* Industrie, n. Newcastle, *Bantingh* Gezina, naar Londen, beide van Groningen.

AMSTERDAM, 16 Mei. Aangaande het schip Fossina Siers, kapit. *S. J. Boiten*, van Bordeaux herwaarts gedestineerd, te Calais met schade binnengebragt (vroeger gemeld), wordt van daar van den 12den dezer gemeld, dat het de reparatie bijna geëindigd had en binnen weinige dagen de lading weder zou innemen.

— De Nederlandsche Groenlandsvaarder Dirkje Adama, komm. *Moller*, had, volgens brief van Elseneur van den 11den dezer, den 22 April 8000 robben geslagen.

— Aangaande de schepen Adriaan, kapit. *Hobma*, van Berdianski naar Falmouth, den 9 November bij Adra gepraaid, Hercules, kapit. *Luken*, van Galatz naar dito, den 23 September Konstantinopel gepasseerd en Alida Jacoba, kapit. *Amsinga*, van Newcastle naar Marseille, den 23 Januarij van Torbay vertrokken, heeft men sedert niets vernomen.

— Gepraaid den ...... op 48° 10′ N. Br., 7° 16′ W. L., kapit. *Visser* Jeanette, van Hartlepool naar Ceijlon, l. v. Portsmouth, hebbende van proviand voorzien het Engelsch schip *Elisabeth*, van Manilla naar Londen, dat zwaar lek was en gebrek aan proviand had.

— Kapit. *Sissingh*, van Genua in Texel binnen, rapporteert den 6 Mei, op 48° 53′ N. Br., 6° W. L., in goeden staat gezien te hebben het schip 5 Gebroeders, kapit. *Dekker*, van Londen naar Melbourne.

LONDEN, 16 Mei. Aangaande het schip de Hoop, kapit. *Mugge*, v. Odessa n. Falmouth, den 21 Oct. l.l. Konstantinopel gepasseerd, heeft men sedert niets vernomen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

12 Mei. Lindeboom, Geertruida, v. Newcastle n. Riga, m. steenkool.
Bakker, Joh. Elizabeth, v. Antwerpen n. Petersb., m. hout.
13 —— Scherpbier, Jeltina, v. Libau n. Schiedam, m. gerst.
Mulder, Heskia, v. Stettin n. Goole, m. tarwe.
Muggenberg, Agata, v. Schiedam n. Riga, m. ballast.
Harding, Alida, v. Dundee n. de Oostzee, m. ballast.
Mellema, Zeldenrust, v. Dantzig n. Londen, m. raapolie.
de Boer, Margrieta Jantina, v. Dantzig n. Zwolle, m. tarwe.
14 —— Zaag, Ida, v. Dantzig n. Londen, m. tarwe.
Brouwer, Harmina, v. Dantzig n. de Maas, m. tarwe.
Scholten, Elsiena Catharina, v. Antw. n. Koppenh., m. stukg.
Schaap, Frederik, v. Dantzig n. Amsterdam, m. hout.

De Wind den 12 Mei N.W., N., N.N.W.; den 13den N.N.O., O.N.O., Z.W.; den 14den Z.O., Z.; den 15den O.N.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 12 Mei. Naar Londen 4 sh. 2 à 3 d., het Kanaal 4 sh. 7½ d., Liverpool 5 sh. per qr. tarwe; Amsterdam of Groningen f 24,50 à f 25 en f 1 kapl. per last tarwe. De vraag naar schepen blijft aanhouden.

DANTZIG, 12 Mei. In vrachten blijft het regt levendig. Bewilligd naar Londen 4 sh. 3 d., Hull 4 sh., Hartlepool 3 sh. 6 d. per qr. tarwe; Liverpool 23 sh., Amsterdam f 23 per last rogge.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 13den tot en met den 19den Mei 1853 zijn te *Groningen* geboren 11 zoons en 13 dochters; gehuwd 18 paren; overleden 11 ouden en 9 jongen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 18 *Mei*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 63⅞, 64, 64; Dito Dito 3 pCt. 75⅞; Dito Dito 4 pCt. 95, 95⅛, 95; O. I. Leening 4 pCt. 94⅝; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 94⅛. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52⅛, 52 1/16. — SPANJE, Onbep. Stukken 1 pCt. 23 1/16, 23⅛; Dito 3 pCt. 48 Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 43⅞, 43½, 43⅝; Coup. Bew 6 11/16, 6⅝; Amortisatie Schuld 5⅜. — PORTUGAL, te 4 pCt. 39 1/16.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 10 Dito 1828 en 1829 5 pCt. 108, 108⅛; Cert. bij Di en 1833 5 pCt. 98; Dito bij *Hope* 4 pCt. 95 *Stieglitz* en *Co.* 4 pCt. 92⅛, 92¼; Dito bij id., 5de pCt. 92¼. — POLEN, Aand. met Loten v. 500 fl. f OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 83¾, 83 7/16; Dito 1852 83 5/16, 83⅜; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 43, 43 1/16; Di en 1852 2½ pCt. 42⅞, 42 15/16; Dito Nieuwe 5 pCt. 94 94⅝; Metall. La. B. 5 pCt. 94¼, ½, ⅜; Weenerb. bij *Co.* 5 pCt. 88; Amerik. Bank-Act. 4 13/16, ⅞; Louis. bi 5 pCt. 100¼; Mexik. 25⅞, 13/16; Gren. Uitg. 10¾, 11; 4⅝; Venez. Uitg. 16⅛; Grieken 5 pCt. 7¼, 5/16; Phil. L.

Voor Hollandsche fondsen vertoonden zich wederom, tot ve prijzen, onderscheidene koopers. Van vreemde effekten waren sche iets aangenamer. Inzonderheid waren Bewijzen-Coup gewild. Naar Oostenrijksche was eenige meerdere vraag. O was er weinig handel of variatie.

Gr. Onb. St. 2½ pCt. 21 3/16, 5/16; Bl. Gr. Onb. St. 7¼, Coup. f 15/16, Mexik. Onb. St. 25 7/16, 9/16, ½.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 64; Spaansche 23⅞; Binnenl. 3 pCt. 43⅝; Metall. 5 pCt. 83 5/16 a ⅜.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN,

GRONINGEN, 17 *Mei*.

TARWE.		Zw. Zand	66 ℔ f 6,30	Bl. Voer	38
Oude	70 ℔ f 8,00	Veen	66 » » 6,10	»	40
N. Oml.	68 » » 7,00	»	68 » » 6,40	Zw. Voer	36
»	70 » » 7,50	GERST.		»	38
»	72 » » 8,00	Winter	54 ℔ f 4,75	»	40
» Old.	68 » » 6,75	»	56 » » 5,00	BOONE	
» »	70 » » 7,25	»	58 » » 5,30	Paardeb. f 5,75	
» »	72 » » 7,75	Zomer	» »	ZADEN,	
» »	» »	»	» »	Gr. Gort p. m.	
ROGGE.		Knobbe	60 » » 5,25		f 8
Inl.	64 ℔ f 5,90	»	62 » » 5,55	Par. 100 N. ℔	
» »	66 » » 6,30	HAVER.			
» »	68 » » 6,70	Dikke	38 ℔ f 2,85	Old. Koolz.	
» »	70 » » 7,10	»	40 » » 2,95	Oml. dito f 10	
» »	» »	»	42 » » 3,10	Oostfr. dito f	
BOEKWEIT.		»	[illegible]		
Gr. Zd.	64 ℔ f 6,10	»	46 » » 3,35	G. Mosterds.	
» »	66 » » 6,40	»	48 » » 3,45	Raapolie p.v. f	
» »	68 » » 6,70	»	50 » » 3,60	Prijs der B	
		Bl. Voer	36 » » 2,70	Hooib. ½ ton f	

De aanvoer van Granen was ook heden gering, waar noodigden voor meest alle artikelen ruim vorige prijzen mo steden, en 10 à 15 cent meer was te bedingen — Boonen ruim vorige prijzen besteed. — Koolzaad mede hooger verk

AMSTERDAM, 18 *Mei*. Heden is verkocht van T ℔ b. Pools. f 285; Rogge bij partijen in entr., 117 f 183; 118 ℔ n. Petersb. f 184, f 185; 116 ℔ n. Rig 116 ℔ n. Petersb. f 181, en in cons. 116 ℔ o. gedroog

Van Koolzaad werd heden gedaan op 9 vat Olie, te Sept. en in Oct. 63½ p. vl.; in April 1854 65 p. vl.

LONDEN, 14 *Mei*. De aanvoeren van graan zijn sedert dag zeer toegenomen, vooral die van vreemde soorten, voorraad van Tarwe en Haver ter markt heden zeer aan Engelsche granen waren echter minder overvloedig, inzo Gerst en Haver. Er ging weinig om in Tarwe, zijnde de prijzen van Maandag met weinig koopers gedaan. Gerst gesouteneerde prijzen afgezet, hebbende zich echter de verk kleinigheden bepaald. Voor Haver was eenige vraag, en zoo zen slechts iets waren afgekomen, zou de handel hierin zienlijk zijn geweest. Van af den 12den tot en met de dezer zijn alhier aangebragt 2070 qrs. Engelsche en 26, vreemde Tarwe, 640 qrs. Engelsche en 7350 qrs. vreemde 10,010 qrs. Engelsche en 20,690 qrs. vreemde Haver.

De aanvoer van Boter bestond in: 5690 v. van Harling v. van Hamburg, 2120 v. van Rotterdam, 110 v. van Oste v. van Antwerpen, 360 v. van Havre. De noteringen zijn Viesche 102 sh., surplus en 2de kwal. 94 à 98 sh.; be 96 sh.; Holsteinsche en Kielsche gras 100 à 104 sh.; Gro sh.; Emden en Leer 92 à 94 sh.; Zwolsche 98 à 100 sh.

LONDEN, 16 *Mei*. Van inl. Tarwe was heden ongem ter markt gevoerd en ook van vreemde was een ruime v eerstgenoemde was 2 a 3 sh. en de laatste ruim 1 sh. lager. werd tot 1 sh. prijsvermindering aangeboden. Boonen en bedongen iets meer geld. Haver wordt veelal 6 p. a 1 genoteerd.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 17 *Mei*. Op de paardenmarkt heden gehouden was de aanvoer niet overgroot, tegen goede prijz er weinig omgezet. Beste soorten waren weinig ter markt, bestond er naar dezen veel vraag en besteedde men daarvoo prijzen.

Op de veemarkt van heden was een groote aanvoer, de was middelmatig, terwijl de prijzen die van de vorige week

Wat den aanvoer van schapen en lammeren betreft deze iedere verwachting; men vond meer dan 500 stuk ter markt hooge prijzen werd er nog al wat omgezet.

Oude varkens weinig aangevoerd en dus ook geene jonge daarentegen waren er pl. m 300 stuks ter markt, f 4 tot f 11 à f 11,50 nog al wat gedaan werd.

GRIJPSKERK, 14 *Mei*. Op de voorjaars veemarkt, alhier werd gehouden, was een aanzienlijk getal horenvee koop aangebragt en niettegenstaande de prijzen hoog waren, er een levendige handel. Vaalmelkte werden verkocht 12 tot 14 cent de 5 ons, melkkoeijen van f 50 tot f 80, f 90. Schapen en lammeren mede veel aangevoerd, werden verkocht van f 3 tot f 5 à f 6.

NIETAP, 15 *Mei*. Bij gelegenheid van het Pinksterfe ook heden alhier eene varkensmarkt gehouden. Er was aanvoer van biggen, doch het getal van ouden was klein. werden verkocht van f 15 tot f 28 à f 29. Biggen van f 3 à f 8, f 8,50.

APPINGEDAM, 19 *Mei*. Gisteren werd alhier de paar beestenmarkt gehouden; — wat den aanvoer van paarden bet zelve was niet groot en er was ook weinig handel, doch gekochte werden goede prijzen besteed. Wat de aanvoe horenvee kan evenwel met regt aanzienlijk genoemd word hoewel de prijzen hoog waren, werd er toch veel handel vaalmelkte van 9, 10 tot 12 à 13 cent de 5 ons; melkkoe den tegen hooge prijzen verkocht. Schapen en lammeren menigte aangevoerd en waren ook goed in prijs: melk en wel goede soorten werden verkocht van f 12 tot f 14, enkele, 15; guste van f 12 tot f 15, enkele iets hooger en iets lager. Lammeren van f 3,25 tot f 4 à f 4,50 en zelfs

TOLBERT, 19 *Mei*. Op de veemarkt van heden alhier was geen overgroote aanvoer. De prijzen waren van belan maar er werd toch nog al eenige handel gedaan. Vaalmel den verkocht van f 60 tot f 90 en f 100 of van 10 tot 12 à de 5 ons. Melkkoeijen van f 60 tot f 100.

BORGER, 14 *Mei*. Op de tweede voorjaarsmarkt, alhier gehouden, was eene aanzienlijke partij vee aangebr werden hooge prijzen besteed, zelfs guste koeijen van f 75 staande melkkoeijen tot f 90. Terwijl onze plaats eene scho legenheid opent voor den handel, zoo was de markt ook kooplieden, vreemde als ook aangelegene, bezocht.

OLDEMARKT, 14 *Mei*. Heden waren alhier aangevoe biggen, 72 oude varkens en 31 stuks horenvee. Meest al kocht voor goede prijzen. De uitgeloofde prijzen van he aangevoerde en gekochte horenvee zijn behaald door *A. Gre* en *Th. Kortenhorst* te Kuinre; van de biggen zijn al Friesland uitgevoerd 505 stuks.

LONDEN, 14 *Mei*. De handel was heden in rund schapen zeer stil: kalveren en lammeren werden daarente verkocht. In varkens werd weinig of niets gedaan.

LONDEN, 16 *Mei*. De Veemarkt was heden goed voo de prijzen waren iets hooger, geldende puik ossenvleesch 4 a 4.6 de 8 pond.

ADVERTENTIEN.

. Door het BESTUUR van de BIJBEL EENIGING WESTERKWARTIER Jaarlijksche Vergadering, anders bepaald op ZONDAG steren, den 22sten Mei e. k., nu, om gewigtige nen, tot nadere kennisgeving UITGESTELD.

VISVLIET, 16 Mei 1853.

Namens het Bestuur voornoem
C. MEIJER, *Secretaris*.

KIESVEREENIGING

Vrijheid en Orde.

Bij de HERSTEMMING voor nog **TWEE LEDEN** van de PROVINCIALE STATEN, blijft de Vereeniging zich bepalen op haren Kandidaat

den Heer **H. B. ONNES.**

En van het drietal waaruit dan overigens nog gekozen moet worden, heeft zij in hare Vergadering van den 11den dezer, als **TWEEDEN KANDIDAAT** gestemd

den Heer Mr. **H. J. TRIP**,

die met ééne stem de meerderheid verkreeg op den Heer Mr. **J. W. QUINTUS.**

GRONINGEN, 16 Mei 1853.

Namens het Bestuur:
L. ALI COHEN, *Secretaris.*

NEÊRLANDS HEIL.

De **KIESVEREENIGING NEÊRLANDS HEIL** heeft, voor de verkiezing van *twee* LEDEN der PROVINCIALE STATEN, welke op MAANDAG den 23sten Mei aanstaande, bij herstemming, zal plaats hebben, uit het Dubbeltal, waaruit men zal moeten kiezen, tot hare KANDIDATEN gekozen:

Mr. A. MODDERMAN en Mr. J. W. QUINTUS.

Voorts is in dezelfde Vergadering tot LID van het BESTUUR dezer Vereeniging, voor het afgetreden Lid, Mr. H. A. SPANDAW, verkozen Mr. **H. J. TRIP.**

H. A. SPANDAW,
President.
A. OUDEMAN,
Secretaris.

DE KIESVEREENIGING

VOOR VADERLAND EN KONING,

te *Winschoten*, beveelt aan hare Medekiezers aan, bij herstemming, tot **LID der PROVINCIALE STATEN, Mr. [illegible]**, Notaris te *Winschoten*.

Namens het Bestuur;
J. D. LEWE QUINTUS, *President.*
H. BUSSCHER, *Secretaris.*

*** De COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN DE *PROVINCIE GRONINGEN* herinnert bij deze, dat zij hare GEWONE VERGADERING houden zal op ZATURDAG den 11den JUNIJ aanstaande, des morgens te 10 uur, in het OMMELANDERHUIS, en verzoekt tevens allen, welke dan verlangen TOEGELATEN TE WORDEN tot het **HEEL-, VERLOS- of ARTSENIJMENGKUNDIG EXAMEN**, alsmede tot dat van **DROOGIST**, ten minste VEERTIEN DAGEN vóór dien tijd, *schriftelijk*, voorzien van de *behoorlijke bewijzen*, aan te melden bij den ondergeteekende, in de Heerestraat.

GRONINGEN, 9 Mei 1853.

De Provinciale Commissie voorn.,
Namens dezelve:
C. U. J. HUBER, *Secretaris.*

Rijclub.

VERGADERING der Heeren LEDEN, in het LOKAAL der MANEGE, op **Maandag den 23sten dezer**, des namiddags te half vier. INNEMING der REKENING. — KEUZE van nieuwe DIRECTEUREN, ENZ.

Namens de Directie:
M. HESSELINK, JR.,
Secretaris.

*** **OPENLIJKE VERGADERING** der Afdeeling WINSCHOTEN van het *Nederlandsch Zendelinggenootschap*, op **DONDERDAG** den 26sten Mei e.k., des namiddags te *half drie*, in de KERK der HERVORMDEN te *Winschoten*. Spreker: Ds. M. J. ADRIANI. Daarna zal er eene BIJEENKOMST worden gehouden alleen van LEDEN der Afdeeling, ten Huize van den Logementhouder EGGO VAN DIJK.

Voor het Bestuur: P. GOUDSCHAAL,
Secretaris.

*** **De COMMISSIE** voor de *Zondagscholen* te *Groningen* heeft het genoegen te berigten, dat het JAARLIJKSCH EXAMEN weder op Pinkstermaandag, des namiddags, in de onderscheidene schoollokalen, ten overstaan van leden uit haar midden, heeft plaats gehad. Het examen is allezins naar genoegen afgeloopen, en met prijsuitdeeling besloten. Aan 13 volwassenen, bekwaam om den Bijbel te lezen, werd een Nieuw Testament en Gezangboek uitgereikt; desgelijks aan 20 leerlingen van 16 jaren of daar beneden een zoogenaamd chacotbijbeltje. Deze allen werden tevens van de school ontslagen. Aan elk der overige leerlingen werd tot aanmoediging een klein boekje gegeven. Ook de hoofd- en hulponderwijzers ontvingen ieder een boekgeschenk. Een en ander geschiedde met gepaste aanspraken door de leden der Commissie. De twee Zondagscholen voor volwassenen werden in het jaar 1852 gemiddeld door 130 à 140 leerlingen bezocht, die voor kinderen van 12 tot 16 jaren door 120 à 130. Over 't geheel heeft men reden geheel over de opkomst en vlijt der leerlingen tevreden te zijn. Gaarne zag de Commissie de scholen nog drukker bezocht, gelijk, om dit te bevorderen, de gelegenheid, om zich aan te geven, nu reeds sedert geruimen tijd niet meer alleen bij hare driemaandelijksche vergadering, maar dagelijks aan het huis van elk der leden openstaat. Deze zijn thans, behalve de ondergeteekende, de Heeren Ds. J. C. MANSSEN, Mr. H. O. FEITH, J. G. HOLTHUIS, Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT, Mr. H. NIENHUIS, Ds. J. BOON en A. HAAKMA JANSSONIUS. — Hoogst wenschelijk is het, dat de Zondagscholen nog meerdere deelneming, ook door geldelijke ondersteuning erlangen. Zoo toch eenige inrigting krachtig medewerkt tot bevordering van Evangelisch licht en leven in ons midden, is het deze. Wel verheugt zich de Commissie, vele belangstellende personen te vinden, die gaarne de Zondagscholen door hunne bijdragen ondersteunen. Maar die ondersteuning is nog altijd niet genoeg, om onze scholen als eene zelfstandige instelling te kunnen handhaven. De hulp van Zending- en Bijbelgenootschap, die zij genieten, blijven zij nog altijd dringend behoeven. De Commissie vertrouwt, dat ook dit baar berigt zal medewerken, om tot meerdere deelneming op te wekken. Zij durft die te eer vragen, omdat het personeel der hoofdonderwijzers de Zondagscholen allezins aanbevelenswaardig maakt, en de liefde en ijver, waarmede steeds een aantal hulponderwijzers zonder belooning werkzaam is, ook allen lof verdient. Zij wil hierbij hebben opgemerkt, dat voor als nog de functiën van Thesaurier worden waargenomen door Mr. H. O. FEITH.

Namens de Commissie voornoemd:
C. H. VAN HERWERDEN, C.Hz.,
Secretaris.

GRONINGEN, 17 Mei 1853.

Geachte Stadgenooten!

De **DIAKONIE** der ROOMSCH-KATHOLIJKE GEMEENTE ter dezer Stede, vindt zich in de noodzakelijkheid gebragt, uwe hulp ten behoeve harer Armen in te roepen.

Het groot getal Bedeelden, het bestaande gebrek aan Werk en inzonderheid de buitengewone uitgaven, noodzakelijk geworden door den laat ingevallen Winter, die op verre na niet uit de gewone inkomsten kunnen worden bestreden, nopen ons uwe milddadigheid in te roepen.

Zij is dan ook tot het besluit gekomen eene **ALGEMEENE COLLECTE** te houden op **WOENSDAG den 25sten dezer**, waartoe de Regering dezer Stad de vereischte magtiging heeft verleend. Zij beveelt ze nogmaals dringend in uwe milddadigheid aan; dikwerf heeft zij bewijzen van uwen goeden wil en van uwe medewerking ontvangen, zoodat zij ook nu weder met gerustheid hare hoop op het welslagen harer pogingen in het belang onzer arme ongelukkige Natuurgenooten durft vestigen.

Zij vertrouwt ten volle, uwe ondersteuning niet te vergeefs te hebben ingeroepen.

De Diakonie voornoemd:
J. F. KOETS,
Boekhouder.
J. L. WIJNANTS,
Secretaris.

*** Er is in den laatsten tijd een **Beroep** gedaan **op de Christelijke hulpvaardigheid in Nederland**, dat nog meer tot algemeene bekendheid verdient te komen, dan het reeds gekomen is. De zoogenaamde Hollandsche boeren aan de *Kaap de Goede Hoop*, door een Vaderlandschen geest van zelfstandigheid en vrijheid bezield, hebben, zoo als men weet, jaren lang een kamp tegen *Engelands* overmagt volgehouden. Eerst teruggetrokken op *Port-Natal*, maar ook daar later aan *Engeland* op nieuw onderworpen, zijn nogtans een tienduizend hunner de onverdoofde zucht naar onafhankelijkheid blijven handhaven, en zich gevestigd hebbende benoorden de Vaals-rivier, hebben zij daar thans eene ook door hunne vroegere beheerschers erkende Republiek, onder het Bestuur van een **VOLKSRAAD**, gesticht. Zij bewonen daar eene uitgestrektheid gronds van 500 uren gaans, door hen verdeeld in drie Distrikten, een bodem van ongemeene vruchtbaarheid, rijk ook in ijzer- en kopererts, maar die zij zelve nog niet weten te bewerken, in suikerriet, tabak en indigoplanten, in het wild welig wassende, geschikt ook voor tuinbouw, waarvoor het hun aan de noodige tuinzaden nog ontbreekt, onder een gezond en aangenaam klimaat gelegen, zijnde de Zomer er niet te drukkend en de Winter droog en matig koud. — Zij zelve zijn menschen van landelijke, aartsvaderlijke zeden, geen onderscheid van rijk en arm kennende, allen de handen wetende te roeren, zoodat b. v. de kommandant-generaal JOUBERT, Mr. Wagenmaker is. Aan het hoofd staat de bekende PRAETORIUS, onder wiens aanvoering de strijd tegen Engelschen en Kaffers met onverzwakten moed is gestreden, en een zwervend leven met ijzeren volharding voortgezet, totdat een eigen grond nevens de Engelsche onafhankelijkheids-verklaring verkregen was.

Uit meer dan een oogpunt is de vestiging dezer Kolonie belangrijk en verdient zij de Vaderlandsche sympathie op te wekken. Er is daar veel beter dan in *Amerika* gelegenheid voor hen, die zich genoopt vinden, als Landverhuizers van hier te gaan. „Komt over tot ons, en woont in ons midden!" is de stem, die van daar wordt gehoord. Elk regtgeaard Nederlander wordt er met open armen ontvangen. Wil men zich op Landbouw of Veeteelt toeleggen, een uitgestrekte streek gronds van vele bunders wordt hem in eigendom afgestaan, waarvoor slechts aan kadastrale opmeting en aanteekening *f* 15 à *f* 16 te betalen zijn. Hij bouwt er zich eene woning, uit drie vertrekken en eene keuken bestaande, die hem maar op eenige honderden guldens te staan komt. Eenmaal gevestigd, worden hem, als Nederlander, dezelfde regten met alle uitgewekenen toegekend. De levenswijs is er eenvoudig en goedkoop. Voor alle belasting betaalt men een hoofdgeld, dat niet klimt boven de *f* 6 jaarlijks. Menigeen, niet geheel van middelen ontbloot, maar die hier toch bekrompen leven moet, kan dus daar tot een staat van betrekkelijke welvaart binnen korten tijd geraken. Menig nijvere handwerksman kan er zijn brood overvloedig vinden. — Ook langs den weg van handel zouden er belangrijke betrekkingen zijn aan te knoopen. Men heeft die in 1850 met een gelukkig gevolg van uit Amsterdam beproefd.

Houden onze stamgenooten daar ginder op Nederland zelve het oog geslagen, om van daar vermeerdering van bevolking, overplanting van Nijverheid, kunde en beschaving te erlangen, er is ééne zaak ook vooral, waaromtrent hunne hoop op het Vaderland gevestigd is. Zij hebben gebrek aan Evangeliedienaars en Onderwijzers. De Engelsche missionarissen, hun vroeger door het Britsch gouvernement toegezonden, voldeden aan hunne behoefte niet, en werden niet door hen vertrouwd. Zij willen Predikanten die hun de onde geliefde moedertaal doen hooren, en naar Vaderlandsche wijs en zeden hun voorgaan in de openbare godsdienstoefeningen. De Synode der Nederlandsche Hervormde kerk, vroeger door hen aangezocht, om hun ter hulpe te zijn, achtte dit buiten haren werkkring gelegen. Groot was hunne teleurstelling, bitter hunne smart, toen de in 1850 ondernomen Handels-expeditie hun geenen Leeraar, naar wien zij zoo reikhalzend uitzagen, aanbragt. Tot hiertoe is hun vurig verlangen nog geheel onvervuld gebleven. Drie Kerken staan bijkans volbouwd daar, maar nog geen Evangeliedienaar. Ook in hunne behoefte aan Onderwijzers is nog luttel voorzien. Bijna niemand onder hen, die niet lezen en schrijven kan, maar van Duitschers en Engelsche deserteurs, die zich het Hollandsch eenigzins eigen maakten, hebben zich de Ouders veelal moeten bedienen, om hunne Kinderen het noodige Onderwijs te doen toekomen. Er zijn nu een drietal Onderwijzers werkzaam. Met open armen ontvangen, zijn twee hunner als hoofdonderwijzers geplaatst, en een ander als hoofdonderwijzer te Lijdenburg, de hoofdplaats der republiek, waar hem ook voorloopig de voorgang in de godsdienstoefeningen is opgedragen. Zoo groot is de honger naar Evangelieprediking, dat men bij zijne aankomst hem terstond dringend in vele huisgezinnen verzocht een woord tot stichting te spreken.

Het *Beroep op de Christelijke Hulpvaardigheid in Nederland*, waarvan wij bij den aanhef dezes spraken, geschiedt nu door eene Commissie, die zich te *Amsterdam* gevormd heeft, aan wier hoofd de Nestor onzer Hervormde Evangeliedienaren, de tachtigjarige, nog altijd even werkzame BROES staat. Dat beroep, waaruit wij de medegedeelde bijzonderheden ontleenden, strekt inzonderheid om de Nederlandsche hulpvaardigheid op te wekken, ten einde giften bij te dragen voor de uitrusting en den overtogt der Predikanten en Onderwijzers, die aan de roepstem der uitgeweken broeders mogten willen gehoor geven. Zij zijn in staat, beide, Predikanten en Onderwijzers, te onderhouden, maar de kosten voor uitrusting en overtogt te bestrijden gaat boven hunne magt. De gezegde Amsterdamsche Commissie heeft voor Predikanten, die zich mogten willen aanmelden, bezoeprsbrieven in blanco, die zij maar heeft in te vullen, ontvangen, maar zij wenscht nu ook in staat gesteld te zijn, ten einde aan hare roeping geheel te voldoen, van de benoodigde gelden ten voormelden einde te kunnen verzekeren. Daartoe heeft zij haar *Beroep* naar verschillende oorden des vaderlands verzonden, ter stede, aan den ondergeteekende gezonden, die van de hem gezonden exemplaren aanvankelijk een reeds gelukkig gebruik bij eenige belangstellende stadgenooten heeft mogen maken, maar die nu ook nog door dezen de zaak ter meer algemeene kennis brengt, opdat de Kaapsch-Hollandsche emigranten, ook uit het oogpunt van landverhuizing en handelsonderneming de aandacht trekken mogen, de daar aan Predikanten en Onderwijzers bestaande behoefte bij hen bekend worde, die misschien lust zouden gevoelen, zelve daarin te gaan voorzien, en eindelijk, [illegible] ook nog door weldadige Christenvrienden de [illegible] mogt worden opengedaan, ten einde in de [illegible] finantiële behoefte te voorzien.

Bij den ondergeteekende is met grooten dank reeds het volgende ontvangen:

Van den Heer L. [illegible] van het Vrouwelijk Hulpzendelinggenootschap *f* 25; van den Heer Q. *f* 5; van den Heer E. *f* 5; van den Heer S. een Coupon, groot *f* 3,96; van den Heer F. *f* 2,50; van Mevr. N. *f* 5,00; van Mevr. T. *f* 5; van den Heer v. I. *f* 2,50; van [illegible] *f* 5; van Mevr. v. I. *f* 5; van Mevr. D. L. F. [illegible] den Heer v. S. *f* 2,50; van Jonkvr. v. S. *f* 5; te zamen *f* 100,46.

C. H. VAN HERWERDEN, C.Hz.

GRONINGEN, 19 Mei 1853.

*** Voor *APPELTERN* bij Ds. VAN HERWERDEN ontvangen van den Heer v. S. .... *f* 5

KENNISGEVING.

KERKMEESTERS der NEDERL. ISRAËL. GEMEENTE van *Stadskanaal*, in de provincie *Groningen*, na bekomene toestemming van de Ed. Achtb. Heeren BURGEMEESTERS en WETHOUDERS der Gemeenten *Appingedam, Delfzijl, Beerta* en *Sappemeer*, alle in deze Provincie, om in opgenoemde Gemeenten te komen **KOLLEKTEREN** voor het **Bouwen** eener **nieuwe Synagoge** ten behoeve hunner Gemeente, geven de Ingezetenen van opgenoemde Gemeenten te kennen, dat die Kollekte zal plaats hebben op **Maandag den 30sten Mei** aanstaande.

Zij hopen en vleijen zich, dat de Ingezetenen der opgenoemde Gemeenten *Appingedam, Delfzijl, Beerta* en *Sappemeer* van het hunne iets zullen afzonderen tot een nieuw Godshuis, opdat voornoemde Gemeente eenmaal in de gelegenheid gesteld worde, om hare Godsdienst op eene welvoegelijke wijze te mogen uitoefenen, even als andere Gezindten; waardoor Gij den zegen des Allerhoogsten, voor uwe milde en ruime bijdragen tot dit heilig doel, te wachten zijt!

Kerkmeesters voornoemd:
PH. A. VAN DER ZIJL.
L. A. TOF.
J. K. L. DE JONGE.

MUZIJK,

Op **HEDEN, VRIJDAG AVOND, na afloop van de Tent**, bij de Wedw. BONTEKOE.

ZONDAG DEN 22STEN MEI

aanstaande, in het **LOGEMENT ZOMERZORG** te **Hoogezand MUZIJK.**

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

J. H. MEIJER,
van den *Stads-Polder*,
met
E. R. DALLINGA.

NIEUWOLDA, 11 Mei 1853.

*** Bevallen van eenen *ZOON* A. DE VRIES REILINGH—KEIZER.

GRONINGEN, 15 Mei 1853.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** NIEUWE PEKELA, 16 Mei 1853. Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER J. M. POTT, geliefde Echtgenoot van

F. D. GREVEN.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER J. M. A. HAGEDOORN, geliefde Echtgenoot van

H. SCHUITEMA, Wz.

GRONINGEN, 17 Mei 1853.

*** Bevallen van eenen ZOON H. S. GOSLING, geliefde Echtgenoot van

W. A. DOPHEIDE.

GRONINGEN, 17 Mei 1853.

*** Heden morgen overleed onze geliefde Dochter, ZUZANNA DE BOER, in den jeugdigen ouderdom van achttien jaren en ruim zeven maanden. Treurende over haar verlies, geven wij door deze kennis aan onze Vrienden en Bekenden, en verzoeken deze algemeene tevens voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

NIETAP, 14 Mei 1853.

A. BONTHUIS.
J. KOEKOEK.

*** Heden morgen omstreeks drie uur overleed, in den jeugdigen ouderdom van 11 jaren en 8 maanden, BERNARDUS ENGBERTUS, hartelijk geliefde Zoon van

E. J. WILPEMAN en
B. K. BUURMA.

ZOMERDIJK, bij *Woldendorp*, 15 Mei 1853.

*** Heden overleed, na met de H. Sacramenten der stervenden voorzien te zijn, tot bittere droefheid van mij en mijnen Zoon, mijne geliefde Echtgenoot, CATHARINA SNAKEVELD, in den ouderdom van bijna 67 jaren en na eene allergenoegelijkste echtvereeniging van ruim 35 jaren.

Zij alleen, die de overledene van nabij gekend hebben, kunnen ons verlies beseffen.

GRONINGEN, 16 Mei 1853.

W. H. WIJNANTS.

*** Heden overleed, onverwachts, onze hartelijk geliefde oudste Dochter ANNA MARGARETHA THEODORA, na eene ongesteldheid van eenige dagen, in den leeftijd van 22 jaren en bijna 7 maanden.

J. L. TONCKENS.
C. J. TONCKENS—THEMMEN.

PEIZE, 16 Mei 1853.

NB. Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als *bijzondere kennisgeving* aan te nemen.

*** Ons geliefd jongste Kind LAURENTIUS, bijna vijf maanden oud, is gisteren overleden.

APPINGEDAM, 17 Mei 1853.

J. POTTER VAN LOON.
W. T. POTTER VAN LOON—BROUWER.

Eenige kennisgeving.

*** Na lang tusschen hoop en vrees geleefd te hebben, moet ik mij nu toch eindelijk met het treurgewaad omhangen, over het verlies van mijn' hartelijk geliefden Echtgenoot C. C. HANGELBROEK, voerende het schip *Willem Henderik*, hetwelk den 1sten December van *Berwick* is vertrokken naar *Hamburg*, waarvan men sedert dien tijd niets meer heeft vernomen, zoodat ik tot de hartgrievende overtuiging moet komen, dat hij met zijne overige manschappen hun graf in de golven hebben gevonden. Hij mogt slechts den ouderdom van 35 jaren bereiken, waarvan bijna 8 met hem in het genoegelijkst echt heb mogen leven, mij nalatende twee kindertjes, die dit voor mij zoo zwaar verlies nog niet kunnen beseffen.

Och, diep bedroefd staar ik met de Familie den Overledene na; want een ieder, die hem van nabij heeft gekend, zal ligt kunnen beseffen, wat ik in hem, zoo een' zorgdragenden Man en Vader, verlies, doch hopende op de genade van Christus en dat Hij mij sterk genoeg moge maken voor deze voor mij zoo zware beproeving.

LEEK, 17 Mei 1853.

G. HEERT,
Wedw. C. C. HANGELBROEK.

*** Bij **J. OOMKENS, J.Z.**, te *Groningen*, is op heden verkrijgbaar het zeer vergelijkende **Portret** van

Dr. J. FRÄNKEL.

*** Door **K. DE WAARD**, te *Groningen*, is uitgegeven:

RUSLAND GESCHETST ZOO ALS HET IS.

Naar eigen aanschouwing
door **H. DIJKEMA. *f* 3.90.**

volgens eene vooraf vastgestelde orde, paarswijze, naar het gebouw der hoofdsynagoge, alwaar de godsdienstige bevestiging van den opperrabbijn door den w.e.w. dr. FRÄNKEL, predies te 4 uur een' aanvang neemt, waarna Z.W.E. zijne intreêrede houden zal. De plegtigheid in de synagoge wordt afgewisseld en besloten door muzijk en koorgezang.

— Gisteren morgen werd, onder directie van den bekwamen onderwijzer N. RIJKENS, eene buitengewone les in de gymnastie gegeven, bij gelegenheid van de bijeenkomst der leden van de vijfjarige onderwijzersvereeniging hier ter stede. Deze les, opgeluisterd door de muzijk van het 7de reg. infanterie, gaf weder duidelijke blijken van de vorderingen der leerlingen en den onvermoeiden ijver des leermeesters.

— Het onderstaande leest men in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van den 17den Mei l.l.:

„GRONINGEN, 13den Mei. Men verneemt, dat de kerkeraad van de Doopsgezinde gemeente alhier het opmerkelijk besluit genomen heeft: 1) dat van de zijde der gemeente geene adressen hoegenaamd tegen de invoering der bisschoppelijke hierarchie aan de regering zouden worden ingezonden; 2) dat door de gemeente of haren leeraar geen invloed op de verkiezingen zoude worden uitgeoefend; en 3) dat voor het vervolg geen predikant van andere gemeenten, zoo als het tot heden van tijd tot tijd heeft plaats gehad, in de Doopsgezinde kerk zoude prediken, en wel wijl sommigen zich met staatkundige bemoeijingen in deze dagen hebben bezig gehouden."

Met betrekking tot dat berigt kunnen wij, na desaangaande bij den kerkeraad der vereenigde Doopsgezinde gemeente alhier onderzoek gedaan te hebben, met zekerheid mededeelen, dat die kerkeraad reeds voor eenige weken met algemeene stemmen besloten heeft, om het uit *Utrecht* ingezonden adres voor notificatie aan te nemen, en geen verzoek tegen de invoering der bisschoppelijke hierarchie bij Z. M. den Koning in te dienen; maar tevens, dat het sub 2) en 3) in bovenstaand berigt voorkomende, ten eenenmale *onwaar en grove leugen* is.

De dagbladen, die bovenstaand berigt uit de *N. R. C.* mogten hebben overgenomen, worden vriendelijk uitgenoodigd, ook deze teregtwijzing in hunne kolommen op te nemen.

— De vierjarige vaalbonte koe, toebehoorende aan den vleeschhouwer I. S. VAN RIJN, in de Folkingestraat, die Vrijdag l.l. op de alhier gehoudene tentoonstelling met den eersten prijs is bekroond, was Dingsdag l.l. aan den balk te zien. Een buitengewoon groot aantal nieuwsgierigen begaf zich derwaarts, en ieder verwonderde zich teregt over dit zeldzaam schoone dier. Schoon aan den haak, toch woog het 1372 halve Ned. ponden, waaronder zich niet minder dan 312 halve Ned. p. vet. De dikte van het vleesch was vooral opmerkelijk; op het dikst der ribben was het 29 Ned. duimen.

— Gisteren morgen zijn van hier naar hunne respectieve korpsen vertrokken, de miliciëns behoorende tot de ligting van 1852, ten einde in den wapenhandel geoefend te worden.

— Dingsdag l.l. had buiten de Apoort het volgende ongeval plaats. Een paard, toebehoorende aan de gezamenlijke voerlieden buiten die poort, voor een' vrachtwagen zijnde gespannen, geraakte bij het aanzetten van den walmuur in het water, ten gevolge waarvan de zwaar geladene wagen op hetzelve viel en alzoo in de slijk stikte.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 59, bevat eene circulaire van den commissaris des Konings, d.d. 14den Mei, houdende eene opwekking tot het doen van ruime bijdragen, ter leniging van de, door de inwoners van den Molukschen Archipel, door aard- en zeebevingen geleden verliezen.

— De besmette kring om de boerenplaats van den landbouwer PIEBS, te *Doezum*, alwaar vroeger de longziekte onder het rundvee heeft geheerscht, is tot op 50 el ingekort, waardoor de weg naar *Doezum* weder is opengesteld.

— Wegens reparatie aan het middenste verlaat te Wildervank, zal in de aanstaande maand de vaart zes weken worden gestaakt.

— In eene vergadering der kiesvereeniging onlangs te *Winschoten* opgerigt, en waarin 32 kiezers tegenwoordig waren, is met eenparigheid van stemmen het navolgende programma aangenomen:

§ 1. „De vereeniging voert tot zinspreuk: „*Voor Vaderland en Koning*"

§ 2. Zij houdt belangstelling in de Godsdienst voor eene aanbevelingswaardige eigenschap in een goed staatsburger.

§ 3. Verdraagzaamheid is pligt, onverschilligheid is laakbaar.

§ 4. Vaderlandsliefde en eerbied voor den Koning als onschendbaar hoofd van den staat, is eene hoofddeugd in iederen burger.

§ 5. Het beginsel van vrijheid en gelijkheid van allen voor de wet is een hoofdbeginsel in elke wetgeving.

§ 6. Het doel der vereeniging is bevordering van het algemeen belang in de keus van waardige en goede leden voor de collegiën van 's lands regering, waarvan de benoeming volgens de wet aan kiezers wordt opgedragen.

§ 7. Voorts is zij bereidvaardig tot het behartigen van algemeene belangen, waardoor wederkeerig vertrouwen tusschen volk en regering wordt opgewekt of bevestigd.

§ 8. De vereeniging noodigt alle kiezers uit zich bij haar aan te sluiten en stelt zich gaarne in verbinding met zustervereenigingen in andere gewesten of kiesdistrikten."

Hierna ging de vergadering over om eenen kandidaat te kiezen, bij de aanstaande herstemming voor een lid in de Provinciale Staten, tusschen de heeren mr. R. DE SITTER en G. A. VENEMA, beiden te Winschoten wonende. — Van de 32 stemmen verkreeg de eerstgenoemde 28 en de laatste 4, — zoodat de heer mr. R. DE SITTER, notaris te Winschoten, tot kandidaat dezer vereeniging werd geproclameerd.

— Door de regering is onlangs de som van ƒ 1500 toegestaan voor den aanbouw eener geheel nieuwe school te *Sebaldeburen*, waardoor in eene lang reeds bestaande behoefte wordt voorzien.

— Dingsdag morgen had in het naburig *Meethuizen* (gemeente *Delfzijl*), een allertreurigst ongeluk plaats: Een meisje van ongeveer 6 jaren, aan wie, bij afwezigheid der ouders, het opzigt over twee nog jongere kinderen was toevertrouwd, geraakte in brand. De moeder van het land te huis komende, vond het rampzalige, geheel verkoolde, overschot, en is radeloos, dewijl zij zich zelve, en niet geheel ten onregte, moet beschuldigen de aanleidende oorzaak van dit ongeval, waarmede ieder bewogen is, te zijn.

— Zondag middag is er te *Veendam* brand ontstaan in de behuizing van GERRIT BRAAM, aan het Westerdiep; van den brandenden schoorsteen was het vuur reeds in het dak geslagen, en door den sterken oostenwind, en de nabijstaande aanzienlijke boerenhuizen, was men voor erge gevolgen beducht. De brandspuiten waren in aantogt, en ieder liep als om strijd naar de plaats des ongeluks; doch door spoedig aangebragte hulp is men het brandende element des vuurs zonder brandspuit meester geworden, en is het alzoo gelukt een groot gevaar af te keeren.

— Uit *Veenhuizen* meldt men ons, d.d. 15den Mei: „Eenige reparatie aan een cylinder-horlogie, van den zoon van den heer D., alhier woonachtig, dat noch door een' goudsmid, noch door een' horlogiemaker te Assen kon verrigt worden, is gedaan in de smederij alhier, door een' doofstomme, SOUSAN genoemd, vroeger kweekeling aan het Instituut voor doofstommen te Groningen."

— Het bestuur der afdeeling *Alkmaar* van de Hollandsche maatschappij van landbouw, heeft bij vernieuwing een ieder uitgenoodigd, die van zijne belangstelling te willen doen blijken, door voorwerpen tot de tentoonstelling (zie nommer 37 dezer cour.) in te zenden, en maakt voorts nog bekend: 1). dat onder no. 15 van het programma abusivelijk staat „kanariezaad," hetwelk moet zijn: *karweizaad*; — 2). dat het gewigt, bij het vette vee aangegeven, moet worden verstaan als de aanduiding der zwaarte, welke het vee *levend* behoort te hebben, en 3). dat de tijd voor de inzending der opgaven, aan den voorzitter of secretaris der afdeeling, is verlengd tot den 10den Junij 1853.

Afloop der stemming tot leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal in deze provincie,

(Reeds gisteren aan onze geabonneerden medegedeeld.)

Hoofdkiesdistrikt Groningen.

Er waren in het geheel 875 stemmen uitgebragt en wel in de gemeente Groningen 652, Hoogezand 98, Sappemeer 72 en Haren 53. Van deze waren 8 stembriefjes van onwaarde, zoodat de volstrekte meerderheid was 435.

De uitslag der stemming was als volgt: op

S. BLAUPOT TEN CATE	waren	uitgebragt	557	stemmen
Mr. G. W. H. baron VAN IMHOFF	„	„	286	„
Mr. H. J. KOENEN	„	„	8	„
J. DE BOER, E.z.	„	„	3	„
Mr. J. L. SCHAAP	„	„	2	„
Mr. O. Q. I. J. VAN SWINDEREN	„	„	2	„
J. F. ZIJLKER	„	„	1	„
Mr. H. J. COENE	„	„	1	„
Mr. J. J. CREMERS	„	„	1	„
B. TEN CATE, te Hoogezand,	„	„	1	„
B. TEN CATE	„	„	1	„
S. TEN KATE	„	„	1	„
BLOUWPOT TEN KATE, te Haren,	„	„	1	„
P. TER HAAR, te Zuidbroek,	„	„	1	„
Mr. H. J. TRIP	„	„	1	„

De heer STEVEN BLAUPOT TEN CATE, lid van de ontbondene Kamer, is alzoo weder benoemd.

Hoofdkiesdistrikt Zuidhorn.

Door 20 gemeenten, te zamen bevattende 1480 kiezers, zijn ingebragt 611 stembiljetten, en wel: Zuidhorn 69 kiezers, 36 briefjes; — Grijpskerk 91 kiezers, 30 briefjes; — Oldehove 75 kiezers, 32 briefjes; — Ezinge 60 kiezers, 17 briefjes; — Aduard 80 kiezers, 33 briefjes; — de Leek 74 kiezers, 26 briefjes; — Marum 29 kiezers, 8 briefjes; — Grootegast 91 kiezers, 30 briefjes; — Oldekerk 40 kiezers, 16 briefjes; — Hoogkerk 58 kiezers, 26 briefjes; — Bedum 173 kiezers, 58 briefjes; — Warffum 53 kiezers, 32 briefjes; — Baflo 86 kiezers, 36 briefjes; — Eenrum 88 kiezers, 34 briefjes; — Kloosterburen 52 kiezers, 26 briefjes; — Leens 110 kiezers, 41 briefjes; — Ulrum 62 kiezers, 40 briefjes; — Winsum 80 kiezers, 38 briefjes; — Adorp 59 kiezers, 31 briefjes; — Noorddijk 45 kiezers, 21 briefjes.

Dertien biljetten waren ongeldig; alzoo volstrekte meerderheid 300.

De heer G. REINDERS vereenigde 382 stemmen op zich, jhr. mr. O. Q. I. J. VAN SWINDEREN 140, mr. G. W. H. baron VAN IMHOFF 31.

Verder waren nog stemmen uitgebragt: op mr. A. OUDEMAN 6, — mr. M. SICHTERMAN VAN DE BRAKE en dr. R. WESTERHOFF 5, — minister THORBECKE 4, — J. F. ZIJLKER en BLAUPOT TEN CATE 3, — mr. A. J. VAN ROIJEN, dr. L. T. SLEURHORST en J. G. ALLERSHOFF 2, — mr. G. DIEPHUIS, mr. H. P. WICHERS, mr. A. WERUMEUS BUNING, jr. mr. R. DE MAREES VAN SWINDEREN, mr. O. DE RHEDEN VAN SWINDEREN, mr. P. ELOUT VAN SOUTERWOUDE, jr. mr. A. R. QUINTUS, mr. S. P. J. baron VAN ZUILEN VAN NIJEVELD, A. S. LEURINGH, JAN REINDERS, A. G. LANTING en ALBERT DOP ieder eene stem.

De volstrekte meerderheid bekwam alzoo de heer G. REINDERS, oud lid der Tweede Kamer van de Staten Generaal, die dus is herkozen.

Hoofdkiesdistrikt Appingedam.

Verkiezing van *twee* Leden.

Van de dertig gemeenten van dit hoofdkiesdistrikt waren 1558 stembriefjes ingekomen.

Van onwaarde zijn verklaard 25, dus geldige stemmen 1533. Zoodat de volstrekte meerderheid was 768.

De uitslag dezer stemming is geweest als volgt:

De Heeren:

Dr. R. WESTERHOFF, te Warffum,	1087.
J. F. ZIJLKER, te Beerta,	880.
Mr. G. DIEPHUIS, te Winschoten	534.
Mr. L. J. VOS, te Appingedam	208.
Mr. G. GROEN VAN PRINSTERER, te 's Hage...	94.

en voorts op een aantal andere personen.

Zoodat met volstrekte meerderheid zijn herkozen, de beide leden der ontbondene Kamer, Dr. R. WESTERHOFF en J. F. ZIJLKER.

Uitslag der stemming buiten deze Provincie,

(voor zoover bekend is.)

In het hoofdkiesdistrikt ***Assen*** is herkozen de heer L. graaf VAN HEIDEN REINESTEIN. — Er moet eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren mr. P. v. D. VEEN (lid der ontbondene Kamer) en mr. H. VOS, te Assen.

Leeuwarden. *Twee leden.* Zijn ingekomen 1764 briefjes (van onwaarde 9); gekozen mrs. J. DIRKS met 1293, en J. B. OOSTING met 1158 stemmen. Mr. S. A. VERWEIJ had 455 stemmen bekomen en mr. J. R. THORBECKE 439.

Sneek. *Twee leden.* Getal briefjes 1788 (3 van onwaarde); gekozen mrs W. E. ENGELEN met 1163, en C. SLEESWIJK VENING met 1149 stemmen. Mr. H. U. HUGUENIN erlangde 613 stemmen en mr. A. F. JONGSTRA 546.

Zwolle. *Twee Leden.* Ingekomen 2030 briefjes; volstrekte meerderheid 1002 stemmen. Verkozen de heer G. GROEN VAN PRINSTERER, met 1224 stemmen. Herstemming tusschen de heeren VAN RAPPARD, president van het prov. geregtshof van Gelderland, die 869, en B. W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS, die 795 stemmen hadden verkregen. — De heer THORBECKE had 636 stemmen.

Tiel. *Een Lid.* Geldige stemmen 1098. Volstrekte meerderheid 550. De heer mr. J. M. A. DE KEMPENAER had 721 stemmen, de heer mr. J. A. LEEMANS 344. Verkozen alzoo mr. J. M. DE KEMPENAER.

Haarlem. *Een lid.* Uitgebragte geldige stemmen 912. Volstrekte meerderheid 457. Hebben bekomen: Mr. W. H. VAN VOORST 575, mr. P. P. VAN BOSSE, 158, jhr. M. SALVADOR 103, mr. W. WIJNANDS 56 stemmen, enz.

Verkozen mr. W. H. VAN VOORST.

Amsterdam. *Vijf Leden.* Uitgebragte geldige stemmen 2360. Volstrekte meerderheid 1181. — Hebben bekomen de heeren mr. M. H. GODEFROI 2143 stemmen, S. R. VAN FRANCK 1427, H. STOLTE, 1174, prof. BOSSCHA 1033, J. C. BAUD 986, P. P. VAN BOSSE 906, J. C. RIJK 878, mr. J. HEEMSKERK Bz. 870, jhr. J. P. CORNETS DE GROOT 662, mr. G. GROEN VAN PRINSTERER 518, mr. H. J. KOENEN 503, mr. J. J. TEDING VAN BERKHOUT 432.

Alzoo verkozen de heeren mr. M. H. GODEFROI en S. R. VAN FRANCK. — Voor nog drie leden herstemming tusschen de heeren STOLTE, BOSSCHA, BAUD, VAN BOSSE, RIJK en HEEMSKERK.

Leiden. *Twee Leden* Uitgebragte geldige stemmen 2198. Volstrekte meerderheid 1100. — Hebben bekomen de heeren mr. D. T. GEVERS VAN ENDEGEEST 1388, P. H. baron TAETS VAN AMERONGEN TOT NATEWISCH 1349, mr. P. P. VAN BOSSE 809, mr. J. R. THORBECKE 796 stemmen. Verkozen de Heeren GEVERS VAN ENDEGEEST en TAETS VAN AMERONGEN TOT NATEWISCH.

Delft. *Twee Leden.* Uitgebragte geldige stemmen 2111. Volstrekte meerderheid 1056. — Hebben bekomen de heeren W. WINTGENS 1443, C. HOEKWATER 1148, K. A. POORTMAN 747, A. M. DE ROUVILLE 705 stemmen. Alzoo verkozen de heeren Mr. W. WINTGENS en C. HOEKWATER.

Rotterdam. *Twee leden.* Uitgebragte geldige stemmen 1426. Volstrekte meerderheid 714. Op zich vereenigden de hh. J. C. BAUD 700, mr. P. P. VAN BOSSE 649, mr. A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT 613, J. C. RIJK 589, jhr. mr. W. T. GEVERS DEYNOOT 266. Herstemming tusschen de hh, BAUD, VAN BOSSE, HOYNK V. PAPENDRECHT en RIJK.

's Gravenhage. *Twee leden.* Verkozen jhr W. BOREEL VAN HOGELANDEN. Voor een tweede lid is herstemming tusschen J. C. BAUD en J. P. P. baron VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

Dordrecht. *Twee Leden.* Verkozen de heeren SANDER met 779 en VAN DER POEL met 744 stemmen.

De elektro-magnetische Telegrafie.

Sedert eenige dagen wordt op 's rijks telegraafbureau te Amsterdam regtstreeks gecorrespondeerd met onderscheidene afgelegene Duitsche steden, waaronder Stettin, Frankfort a/M., Breslau, Weenen, Dantzig en meer andere. Het schrift van al die plaatsen wordt even duidelijk en leesbaar ontvangen als van andere binnenlandsche bureaux. Op de van weêrszijden gegeven seinen volgt *oogenblikkelijk* antwoord, zoodat *letterlijk* alle afstand weggenomen is.

Is en blijft zulk eene onmiddelijke verstandhouding tusschen twee zoo ontzettend ver van elkander verwijderde oorden, als b. v. *Weenen* en *Amsterdam*, voor den deskundige eene zaak, zijne hoogste bewondering waardig, bij den oningewijde moet zij voorzeker de uiterste verbazing verwekken, als hij weet, dat de geheimzinnige kracht, gehoorzamende aan den wil van een' mensch, die zich op honderde uren afstands bevindt, *hier* een dood werktuig als het ware den adem inblaast en zijne gedachten laat opteekenen; dat die tooverkracht, zeg ik, geene minuut, *geene seconde zelfs* noodig gehad heeft om dien langen weg te doorloopen en *bovendien in hetzelfde, eigen oogenblik terug te zijn op het punt van uitgang*; als hij weet, dat zij in één en hetzelfde ondenkbaar kleine tijdstip doorloopen heeft eene keten, die uit duizende en duizende meters dun ijzer, en nog dunner, hier en daar (bij de spiraalomwindingen der electro magneten) haarfijn koperdraad en uit allerlei aardlagen bestaat; als hij weet, dat zij langs die onafzienbare keten met de snelheid des bliksems of liever der gedachte doorkliefd heeft heuvels en dalen, gebouwen en toestellen, steden en dorpen, het open luchtruim en den bodem van diepe wateren, sneeuw- en regenbuijen en den vochtigen schoot der aarde.

Wij meenden het publiek geene ondienst te bewijzen met deze mededeeling, eensdeels omdat het eene zaak betreft die velen belang moet inboezemen, anderdeels ook omdat het wederom een bewijs oplevert van de hoogte, waartoe kunst en wetenschap de telegrafie thans opgevoerd hebben, alsmede van de practische deugdelijkheid van het stelsel, dat door het Nederlandsche gouvernement en bijna het geheele vaste land van Europa ingevoerd *en nog door geen ander overtroffen werd.*

Als eene curiositeit voegen wij hier nog de opmerking bij, dat, uit hoofde van het verschil in tijd, een regtstreeks overgebragt berigt te Amsterdam ontvangen wordt b. v. te 8 uur, terwijl de klok van Weenen reeds 8 uur 46, min. die van Breslau reeds 8 uur 49 min. en die van Dantzig bijkans 9 uur aanwijst. (*H. B.*)

Middel tegen Hondsdolheid.

Dr. CORRY, te Waukegan, in Illinois, schrijft het volgende voor:

„Wasch de wonde goed met water (warm, indien het bij de hand is, want dit bevordert de vloeijing des bloeds), en zuig vervolgens de wonde uit met den mond, gedurende 15 of 20 minuten, of zoo lang als men nog eenige steking gevoelt. Men behoeft niet bevreesd te zijn dit te doen, indien men zorg draagt geen speeksel door te slikken. Uit voorzorg zoude het echter goed zijn, den mond bij herhaling met sterken drank of saleratus-water te spoelen.

„De wonde goed uitgezogen hebbende, moet men er zonder tijdverlies een compres van sterke geest van hartshoorn op leggen, en dit gedurende eenige uren gestadig nat maken. Elk gezin dient een fleschje hartshoorn in huis te hebben voor voorkomende gelegenheden, Indien men dit middel echter niet bekomen kan, gebruik dan eene sterke oplossing van saleratus. Indien de wonde dus geplaatst is, dat de patient die niet zelf uitzuigen kan, laat dit door een' ander doen.

„Dit middel is even zoo heilzaam in geval van den beet eener slang, het steken der bijen, of eenig ander vergiftig dier. Gewone caustie is goed in plaats van hartshoorn, en kan jaren lang in een fleschje bewaard worden, indien men het uit het licht en droog houdt; of in geval van gevaar kan men er een stukje van in zijn vestzakje houden."

Aangezien zich thans alom vele dolle honden bevinden, dachten wij den lezer geene ondienst te doen dit recept mede te deelen, en wij raden hem aan, er aan het eerst gebetene dier eene proef van te nemen. Proefneming is de eenige weg een geneesmiddel tegen deze verschrikkelijkste kwaal van alle aardsche ongesteldheden uit te vinden. (*Sheboygan N.bode.*)

Voorheen en thans.

Als heden ten dage in Frankrijk of Duitschland een dozijn couranten verboden en een paar redacteurs achter de tralies gezet of met geldboeten gestraft worden, dan gaat er een gejammer op, dat van de Seine tot aan de Oostzee klinkt; en het is dan ook zeer onpleizierig. Maar hoe zinken alle onaangenaamheden, die een redacteur heden ten dage ondervindt in het niet, wanneer men die vergelijkt met de vervolgingen, aan welke een Engelsch Journalist vóór reeds 200 jaren blootstond. Wat beteekent eene confiscatie, eene geldboete, eene gevangenis van eenige maanden, het verlies van de nationale kokarde, wat beteekent dit alles bij de Engelsche straffen van dien tijd?! — Het was in het jaar 1630, dat zekere dr. ALEXANDER LEIGHTON eene soort van memorie aan het parlement tegen de prelaten in het licht gaf, waarin hij laatstgenoemden *antichristelijk* en *fanatiek*, *mannen des bloeds, raven* en *kraaijen* noemde. Wegens deze oneerbiedige uitdrukkingen, van welke zich menig dagblad in het vereenigd Koningrijk heden ten dage ongestraft bedient, werd de doctor voor de sterrekamer (een geregtshof aldus genaamd naar eene zaal, waarvan de zoldering en de wanden als met sterren bezaaid waren, en bestemd om vonnis te vellen over alle gevallen, die buiten de grenzen van het gewone regt lagen) gedagvaard en na een kort proces gevonnisd. In het vierde deel der „Engelsche staatkundige processen" leest men de volgende eenvoudige stichtelijke beschrijving van de straf, welke de doctor ondergaan moest:

„Op Vrijdag den 16den November werd aan hem in het nieuwe paleis van Westminster een gedeelte der sententie voltrokken, en wel op de volgende wijze: 1. Hij werd zeer streng gegeeseld, vóór hij aan de kaak gesteld werd. 2) Nadat hij aan de kaak gestaan had, werd hem een zijner ooren afgesneden. 3) Zijn neus werd hem aan de eene zijde opengesneden. 4) Hij kreeg op zijne eene wang met een gloeijend ijzer een brandmerk, bestaande uit de letters SS, hetgeen beteekent: a stirrer up of sedition (een oproerstichter), waarop hij naar de gevangenis werd terruggebragt en beboet met £ 10.000 en voor zijn leven opgesloten. Na zeven dagen, toen de wonden op zijnen rug, van zijn oor, neus en wang nog niet genezen waren, werd hij ten tweeden male aan den schandpaal in Cheapside gegeeseld en aldaar de rest der sententie aan hem voltrokken door afsnijding van het andere oor brandmerking van de andere wang en opensnijding van de andere zijde van den neus."

Een ander publicist, genaamd PRIJNN, had iets tegen den schouwburg en het vak der tooneelspelers geschreven. Ongelukkigerwijze kreeg de gemalin van KAREL I het in het hoofd, om ten hove eene maskerade te geven; en hoewel dit gebeurde, toen het geschrift van PRYNN reeds ter perse was, werd de ongelukkige auteur evenwel beschuldigd, eene satire op de Koningin gemaakt te hebben. De sterrekamer kreeg hem in hare klaauwen en de man onderging dezelfde straf als dr. LEIGHTON. Later vond hij gelegenheid, uit de gevangenis te ontsnappen, werd echter weder gevangen genomen en tot hoon van het volk, dat voor hem bij den Koning petitionneerde, voor de tweede maal aan den schandpaal gegeeseld, welk lot mede onderscheidene zijner vrienden trof, die hem in zijne vlugt behulpzaam geweest waren.

De geschiedenis van dien tijd is maar al te rijk aan soortgelijke gevallen. Met de afschaffing van de sterrekamer in Februarij 1641 begon een betere tijd voor de Engelsche drukpers aan te breken.

De *Zuid-Afrikaan* neemt, tot verlustiging zijner lezers, uit *Graaf-Reinet-Herald* eene geboorte-advertentie over, die woordelijk dus luidt, en vooral om den aan het slot daarvan geuiten wensch opmerkelijk is: „De volgende is gepubliceerd omdat de groote familieverband van den heer STEPHANUS GOUS moge ten volle bekend gemaakt worden met de behagelijke geschiedenis, dat op den 8sten October 1852 mejufrouw ALIDA WILHELMINA GOUS was verlost van een fraaijen zoon. Allebei zich wel dragen. De vader, mijnheer STEPHANUS GOUS, zijnde nu 73 jaren oud, teederlijk hoopt dat deze zoon van zijnen ouderdom moge leven om de steun en vertroosting van zijn ouders te wezen in toekomende jaren."

Kerknieuws.

MEPPEL, 14 Mei. Door den kerkenraad der Herv. gem. te Dokkum, is tot hulpprediker aldaar benoemd de heer *C. E. Crull*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Drenthe.

BEETGUM, 18 Mei. Ds. *D. H. H. Tijssen*, beroepen predikant te Rotterdam, hield heden zijne afscheidsrede van deze gemeente, naar aanleiding van Rom. 8, vs. 38 en 39.

— Ds. *Steenberg*, te Dirksland, heeft voor de benoeming naar Bolsward bedankt.

ERRATA.

In het vers van den heer DIKEMA, opgenomen in ons vorig nommer, zijn een paar drukfouten ingeslopen, die wij ons haasten te herstellen. Tusschen regel 15 en 16 is de volgende regel uitgevallen: „Of 'k voel mijn oog een traan van dank en trots ontwellen;" in regel 22 staat „straffen", lees „stoffen"; in reg. 23 „hij", lees „zij".

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.